

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostilu. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 251 (11.667)

Trst, sreda, 26. oktobra 1955

P.P. 126
66001 KOPER

OSREDNJA KNJIZNICA

8554 AA

60100200

59

23

Neopravičljiv napad velesile na malo suvereno državo

Vojaška invazija ZDA na Grenadi

Neuradne vesti o stotinah mrtvih v spopadih, ki še trajajo - Ostre obsodbe Kube in SZ, zaprepadenost v svetu

ST. GEORGE'S — Z neverjetnim prezirom za najosnovnejša pravila mednarodnega sožitja je včeraj svetovna velesila, ZDA, izvedla vojaško invazijo male neodvisne države na otoku Grenada v Kariskem morju. Okrog 2.000 ameriških padalcev in marinov se je ob zori izkrcalo na strateških krajih otoka. Z njimi je bilo tudi 300 vojakov iz 6 malih karibskih držav, ki naj bi napadalcem dali značaj »multinacionalne« vojske. Po sicer nepreverjenih vesteh so na otoku v teku še srđiti boji z majhno grenadsko in slabo opremljeno vojsko, agresorjem pa je baje uspelo zasesti obe letališči, električne centrale, radijsko postajo in še nekaj drugih strateških objektov. Libija in Nikaragua sta že zahtevali nujno sklicanje varnostnega sveta OZN.

Ameriški vojaški poseg v notranje zadeve suverene države in celo neiz-

zvani vojaški napad predstavlja nadaljnji hud udarec mednarodnemu sožitju in prizadevanjem za mir na svetu. Napetost se je ponovno hudo zaostrila, kar vzbuja po vsem svetu hudo zaskrbljenost in skoraj splošno obsodbo, razen pri zaveznikih ZDA, ki so pa v hudi zadregi. Težko je namreč dobiti sprejemljivo opravičilo za tako hudo dejanje, čeprav je Reagan to skušal storiti na tiskovni konferenci, ki jo je sklical po invaziji v Beli hiši v Washingtonu.

Toda njegovi argumenti niso mogli prepričati nikogar, ker je bilo preočitno, da gre zgolj za neslane izgovore. Predsednik ZDA je namreč zardil, da je ugodil zahtevi 4 članic Organizacije vzhodnih karibskih držav (Antigua, Dominika, Santa Lucia in St. Vincent), ki so povezane s pogodbo o vzajemni pomoči z Grenado, ter Jamajke in otokov Barbados ter da so ZDA intervenirale, da bi »zaščitile nedolžna življenja«, med njimi okrog 1.000 ameriških študentov s privatne grenadske zdravniške šole, da bi »preprečile nadaljnji kaos« in da bi »pomagale pri ponovni vzpostavitvi reda in demokratičnih institucij na Grenadi«.

Toda moral je priznati, da ameriškim študentom nihče ni grozil, gle-

de razmer na Grenadi je pa treba zabeležiti, da je po vojaškem udaru 19. t.m., ko je izgubil življenje predsednik Bishop in je prevzel oblast podpredsednik general Austin, ravno pred invazijo »vojaški revolucionarni svet« skrajšal trajanje policijske ure in napovedal začetek razgovorov s civilnimi osebnostmi za ustanovitev prehodne vlade, kar je dalo misliti za postopno pomiritev in ureditev notranjih razmer. Prav malo je mogla Reaganu pomagati tudi neboljena predsednica vlade Dominike in začasna predsednica zavezništva karibskih držav Eugenia Charles, ki je zatrjevala, da sporazum o vzajemni pomoči opravičuje vojaško invazijo, saj »sestavljajo vse članice enoto«.

Mimo neprepričljivosti takih nerodnih zagovorov ne more biti dvoma, da gre za nov dokaz napadalne politike Reaganove uprave. Toda v tem že itak izredno napetem trenutku, ko se mednarodni odnosi nenehno zaostrujejo, se je bati predvsem posledic Reaganove odločitve. Na Grenadi je namreč nekaj sto kubanskih delavcev in izvedencev ter nekaj desetih sovjetskih svetovalcev. Ameriški viri poročajo, da je v spopadih padlo 12 Kubancev in da so invazijske čete za-

Ameriški vojaški helikopterji na Grenadi

(AP)

jele 30 sovjetskih in več kot 100 kubanskih svetovalcev, ki jih bodo »izgnali«.

Sovjetska zveza in Kuba sta naravno že izredno ostro reagirali na invazijo Grenade, za sedaj le z izjavami, francoska in angleška vlada

sta pokazali očitno nejevoljo, zaskrbljenost in kritiko sta izrazila tudi generalni tajnik in predsednik skupščine OZN. Medtem se boji nadaljujejo in so terjali, po sicer napreverjenih vesteh, nekaj sto mrtvih na obeh straneh.

David in Goljat

IVAN FISCHER

Grenada — mala neodvisna država v Kariskem morju, 344 kvadratnih kilometrov površine, približno 110 tisoč prebivalcev, glavno mesto St. George's, nekoč britanska kolonija. To je vse, kar nam je uspelo izvedeti o tej drobtini, ki leži nekaj sto kilometrov od venezuelske obale. In sedaj je kar preko noči v središču svetovnega dogajanja.

Napetost, ki je že dalj časa tlela na vsem območju Karibskega morja in Srednje Amerike, je končno izbruhnila. Za kakovostni skok so poskrbele Združene države Amerike s pomočjo nekaj desetih vojakov šestih karibskih držav. Na otoku se je izkrcalo kakih 2.000 marinov in padalcev največje vojaške sile na svetu in se spopadlo s približno 2.000 pripadniki slabo oborožene, še slabše pa izurjene grenadske vojske. A ja, tam je bilo še nekaj desetih sovjetskih in kubanskih svetovalcev, ki pa se najbrž niso udeležili bojev.

Mimo ogorčenja, ki ga je povzročil napad ameriškega Goljata na karibskega Davida (ki, revež, tokrat ni imel niti frače), pa ostaja dejstvo, da se je v Kariskem morju odprlo izredno nevarno krizno žarišče. Napetost na našem planetu, ki sedi na toliki količini jedrskega orožja, da bi ga lahko 22-krat raznesla, občutno in vidno raste, v zadnjem času še posebej. Pustimo trenutno ob strani nič manj nevarna žarišča, kot sta Poljska in Afganistan, in pogledimo samo na to, kar se dogaja v zadnjih tednih. Zastoj oziroma mrtva točka, na kateri so običajna pogajanja za omejitev jedrske oborožitve in sklep zahodnih držav, da takoj namestijo ameriške pershingne in cruise na svojem ozemlju, takojšen protikrep Sovjetske zveze, ki je sklenila začeti z deli za postavitev taktičnih raket na ozemlju NDR in ČSSR, vse to prispeva k vzpostavljanju nekega ravnovesja na tako visoki ravni nevarnosti, da bo nekoč res dovolj polet nekega južnokorejskega jumba, in bomo doživeli nepopravljivo katastrofo, v kateri ne bosta poraženi samo veliki sili, ZDA in Sovjetska zveza, temveč bo žrtev blazne oboroževalne dirke vse človeštvo. Pri tem ne smemo biti zgolj nemočni opazovalci, temveč se moramo vsi angažirati za to, da preprečimo namestitev vseh raket in jasno povemo, da smo za obnovitev dialoga, ki naj omogoči mirno sožitje med državami in narodi ter spet uveljavi ne tekmovanje v oboroževanju, temveč proces popuščanja napetosti.

CK ZKJ za uresničevanje stabilizacije na temelju odgovornosti in samouprave

BEOGRAD — Včeraj je bila v Beogradu 10. seja CK ZKJ, na kateri so proučili aktualni gospodarski in politični položaj v SFR Jugoslaviji. Po uvodnem poročilu sekretarja predstva CK ZKJ Nikole Stojanovića se je k razpravi priglasilo toliko razpravljalcev, da se je seja zavlekla pozno v noč in do zaključka redakcije ni bilo jasno, ali seje ne bodo nadaljevali tudi še danes.

»Odločno se moramo upreti tendencam uravnilovke in lazne socialne, ki prikriva lenuhe, saj to povzroča zastoj v družbi.« je v uvodu dejal Stojanović. »Socializma ne moremo graditi misionarji politike, ki so enakega ranga. Takšna politika bi imela za posledice siromaštvo. Tudi na zunanjem področju bi nastopile težave, ki bi se pokazale v odvisnosti in izgubi svobode. Tudi v pro-

gramu ZKJ smo poudarili, da delo je edino možni vir obstoja in družbenega ugleda človeka, ki je sposoben delati. Družba ne more odgovarjati za posledice, ki zadevajo človeka, če noče ali slabo dela, če se ne zanima za svoj gmojni obstoj, če lenuhari, prav tako pa družba ne more odgovarjati za delovne organizacije, ki slabo, negospodarsko, nesmotno in neproduktivno poslujejo in ki prav zaradi takšnega odnosa niso sposobne, da si zagotovijo lastni materialni položaj. Zato moramo enkrat za vedno odločno prekiniti z mnenjem, da je pokrivanje izgub socialistična pravica. S takšnim socializmom in pravico moramo odločno prenehati«.

»Tudi skrb in javna beseda bivših funkcionarjev, posebej tistih z velikimi izkušnjami, sta pomembni

in prispevata k enotnosti akcije in reševanju problemov. Če pa je njihovo delovanje usmerjeno samo na negativno kritiko in kritiziranje, potem takšna skrb ne prispeva k nitrejšemu prevajanju težav, ampak samo širi nezaupanje in ustvarja zmedo.

Naša usmeritev je stabilizacija, ki vodi k še odločnejši in hitrejši krepitvi samoupravne vloge delavskega razreda in združenega dela, k nadaljnjemu razvoju in utrjevanju Jugoslavije kot samoupravne in zvezne skupnosti, ter k doslednemu uresničevanju neodvisne zunanje politike na temelju neuvrščenosti. Od te usmeritve ne smemo odstopiti niti za milimeter. To smo obljubili tudi pred tremi leti in pol na vseljudskem plebiscitu, ko smo izgubili Tita. Bodimo dosledni tej prisegi in takšni revolucionarni usmeritvi,« je med drugim dejal Stojanović.

Petar Stambolić je v razpravi dejal, da je proti »malodušju in posebej proti paniki, ki lahko povzroči nezaupanje v naše možnosti, da se izvlečemo iz sedanjega stanja. Prav tako pa sem proti nestvarnemu optimizmu, ki bi lahko demobiliziral ljudi v velikih naporih, ki nas čakajo. Zato je treba vzporedno pospešiti delo pri dograjevanju političnega sistema brez živčnosti, pritiskov in nepotrebnega politiziranja.

Niso dovolj samo izjave za avnojevske Jugoslavije in deklaracije o enakopravnosti in samoupravljanju,« je poudaril Stambolić. »Dolžni smo, da v duhu AVNOJ delujemo tudi danes.«

Tudi Zvone Dragan je govoril o tolmačenjih istih stališč in različnih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

GO SKGZ o našem šolstvu

Vprašanja slovenske šole v Italiji v svojih raznoterih oblikah so bila v središču razprave na ponedeljkovi seji glavnega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je potekala v Čedadu. Podlaga za razpravo so bila poročila, ki so jih pripravili predsednik odbora za šolstvo pri SKGZ Edmund Košuta, Pavel Stranj in Živa Gruđen.

Kušuta je podrobno nanizal vrsto odprtih vprašanj in dičem, s katerimi se sooča ta čas naša šola. Opozoril je na veliko nevarnost, ki jo predstavlja krčenje vpisov, v prizadevanjih za izboljšanje našega šolstva pa je izpostavil odnos med šolo in družbo, med izvoljenimi šolskimi organi in našo narodnostno skupnostjo. Pri tem se je zaustavil pri potrebi po učinkovitejšem enotnejšem nastopanju za podkrepitev naših zahtev na šolskem področju (na primer za izboritev takega zakona o reformi višje srednje šole, ki bi ustrezal našim potrebam).

Pavel Stranj je v svojem poročilu obravnaval vprašanja narodnostne vzgoje v šoli in problem usmerjanja med študijem in poklicem, Živa Gru-

den pa je osvetlila prizadevanja za razširitev pouka slovenščine in v slovenščini v videmski pokrajini.

Poročilom je sledila obsirna razprava odkrili vrsto zaskrbljujočih plati naše šole, vrsto vprašanj, v katere se je treba poglobiti, jih spoznati do dna, da se bodo lahko potem primerno razrešila. Glede pomena teh vprašanj je nujno čimprej ponovno oživiti enotni organ, ki naj vključuje vse komponente našega političnega življenja, da bi s skupnim nastopom podkrepili naše zahteve. Primerno bi bilo nadalje usmerjanje mladega človeka po končani obvezni šoli, boljše poznavanje šolske zakonodaje (v tem okviru bo predvsem koristno sodelovanje z društvom Pravniki), pristojnosti zbornih organov (v ta namen naj bi organizirali ustrezne tečaje) in tudi širše srečanje s šolniki.

Glavni odbor je na seji odločil, da bo občni zbor SKGZ 20. novembra v Kulturnem domu v Trstu.

Jutri sedmi protest v Čilu

SANTIAGO DE CHILE — Kljub teroristični represiji Pinochetove strahovlade, ki je v preteklih mesecih terjala že na desetine smrtnih žrtev med demonstranti, bodo jutri Čilenci spet priredili mesečno manifestacijo proti vojaški fašistični diktaturi in za nujen povratek demokracije. Sedmo zaporedno protestno manifestacijo je oklical za jutri »vsedrjavno vodstvo delavcev«, ki ga vodi sindikalni voditelj Rodolfo Seguel, kljub prepovedi santiaškega prefekta, generala Guillarda.

Ta je sicer zavrnil vse predloge sindikalnega gibanja glede trgov, kjer naj bi priredili shod in jim ponujal ograjeni mestni park, kar so sindikalisti zavrnil, češ da bi jih vojaki radi »zvalili v past«. Sindikalista Seguel in Bustos (ki se je komaj vrnil v domovino iz izgnanstva) bosta objavila navodila za potek manifestacije v zadnjem trenutku, poudarila pa sta, da bo »povsem mirna« in da bosta opoldne skušala izročiti generalu Pinochetu v predsedniški palači spomenico »z zahtevami čilskih delavcev«.

Odstop upravnega odbora goriske KZE

Sedem članov upravnega odbora goriske krajevne zdravstvene enote je na sinočnji seji, kakor je bilo tudi pričakovati, potrdilo sklep o odstopu. Sklepu se nista pridružila dva člana odbora, izvoljena v vrstah komunistične stranke. O odstopu bodo delavci na prihodnji seji glavne skupščine.

V prijateljski tekmi v Mariboru

Jugoslavija 3
ZRN 2

NA 10. STRANI

● CK ZKJ

NADALJEVANJE S 1. STRANI

interesih pri uresničevanju stabilizacijskega programa. Vendar, je poudaril Dragan da imajo te zahteve različne odtenke — gibljejo se od zahtev po bistvenih spremembah, preko dogradnje sedanega sistema, do le »depotnih« popravkov, oziroma ohranitve sedanega stanja. Vsi pa se smatrajo za izvirne razlagalce iste zahteve in stabilizacijskega programa. Ko je govoril o sredstvih za proračun federacije, je Dragan napovedal realno zmanjšanje izdatkov federacije in pomembne spremembe v dosedanjem sistemu financiranja federacije.

Bojan Polak je govoril o stališčih ZZB NOV na zadnji seji predsedstva, na kateri so razpravljali o perečih političnih razmerah. Borci so izrekli zaskrbljenost zaradi različnih negativnih stremeljenj v družbi.

«Rezultate, ki smo jih dosegli,» je dodal na koncu Polak, »smo dosegli s prizadevanji delavskega razreda, ki je pripravljen na še večja odrekovanja, vendar hoče videti tudi učinke tega odrekovanja.» (dd)

Trst in Tržič: 1750 v dopolnilni blagajni

RIM — Na sestanku predsedničinj o vprašanih ladjedelnic, med sindikati ter ministroma Darido (državne soudeležbe) in Carto (trgovska morarica) je bilo sklenjeno, da bo novi sestanek o teh vprašanih 3. novembra.

Na srečanju sta oba ministra potrdila, da prizadeta podjetja ne bodo sprejela nobenega ukrepa o svojem prestrukturiranju brez soočenja s sindikati.

Najavljeno je že bilo, namreč, da bodo ladjedelniška podjetja postavila v dopolnilno blagajno 3.500 delavcev (ukrep prizadeva bolj delavce kot uradnike). V Tržiču bo šlo 1500 delavcev v integracijsko blagajno, v Trstu pa 250.

Dopolnilna blagajna: porast za 25 odst.

RIM — Porast delavcev v dopolnilni blagajni je večji iz dneva v dan. Lani so v prvih 8 mesecih pooblastili izplačevanje 389 milijonov ur dopolnilne blagajne, letos se je to število v istem razdobju povzpelo na 489 milijonov, ali za 25 odst. Sektorji, ki so se najbolj zatekali k dopolnilni blagajni so bili kovinarski, kemični in tekstilni.

Dežele, ki so bile najhuje prizadete so bile Piemont, Lombardija, Kampanija in Veneto. Najhuje prizadeta mesta so Turin, Milan in Neapelj.

□ RIM — V nasprotju s stališči večine delodajalskih združenj je Zveza obrtnikov, ki združuje več kot 300.000 obratov, sklenila izplačati osebujo od 1. novembra draginjsko doklado upoštevajoč tudi dozorele decimalke.

Libanonska tragedija pred novim nevarnim razpotjem

Bojazen pred maščevalnimi ukrepi ZDA zaradi nedeljskega atentata v Bejrutu

BEJRUT — Bojazen pred novimi atentati in napadi proti ameriškim in francoskim vojakom je sprožila splošen preplah v Bejrutu. Pred ameriškim oporiščem ob bejrutskem letališču so sprejeli izredne varnostne u-

krepe; poleg s španskimi jezdecji so dostope k oporišču zaprli s tovarnjaki, izselili pa so urade ameriškega veleposlaništva iz palače britanskega predstavništva. Libanonska obveščevalna služba je namreč opozorila po-

veljstva večnacionalnih sil, da po Bejrutu krožijo trije tovarnjaki natrpani z eksplozivom.

Preplah je deloma zavrl delo reševalnih ekip na ruševinah obeh vojašnic, a ga ni prekinil. Po zadnjih podatkih so izpod ruševin povlekli že 251 ameriških in francoskih vojakov, število pogrešanih pa je še vedno precejšnje, da se vedno bolj utrjuje pričanje, da bo končni obračun več kot 300 mrtvih, saj so kot kaže v eksploziji bili vpleteni tudi libanonski civilisti.

Bolj kot sam atentat pa sedaj vse skrbijo »srditi maščevalni ukrepi«, ki jih je Reaganova administracija napovedala, »ko bodo storilci znani«. Uglebni »Washington post« je včeraj zapisal, da je bilo iransko veleposlaništvo v Bejrutu predhodno obveščeno o dvojnem atentatu. Informacije je dnevnik dobil od funkcionarjev washingtonske administracije, ki trdijo, da so atentata izvedli pripadniki neke disidentske in proiranske frakcije iz skupine Amal. Takoj pa so dodali, da nimajo še dokazov o iranski vpletenosti. Po iranskem demanti-ju so včeraj v Teheranu objavili izjave raznih iranskih islamskih sodnikov, ki so čestitali atentatorjem in se radovali, da je toliko »imperialističnih in sionističnih plačancev umrlo pod ruševinami«.

V Izraelu skušajo vso krivdo na-

priti Siriji. Trdijo namreč, da ni vojaške akcije, s katero ne bi bil seznanjen tudi Damask, ki edini aktivno nadzoruje vso libanonsko oboroženo opozicijo.

Medtem so v pričakovanju sobotnega sestanka zunanjih ministrov štirih zahodnih držav, ki imajo svoje čete v Bejrutu, v teku mrzlična pogajanja. Evropski partnerji Amerike se na ti- hem boji, da bi lahko Amerika sprejela kak drastičen ukrep, v katerega bi se tudi sami posredno vplekli.

Prav tako so v teku pogajanja za ponedeljkovo konferenco o »nacionalni spravi«, medtem pa skoraj v vsem Libanonu ponovno divja državljanska vojna.

□ RIM — Z uradnim sporočilom so zdravniki potrdili, da bodo 3. in 4. novembra stavkali. V notj poudarja-jo, da bi lahko stavko še preklicali, če bi minister za zdravstvo v kratkem sklical sestanek o obnovi zdravniških konvencij, ki zapadejo 31. decembra.

Obenem pa so zdravniki podčrtali, da bodo med stavko nudili zdravniško pomoč samo v izrednih primerih. Stavkali pa bodo tako imenovani družinski zdravniki, pediatri, ki so vezani s pogodbami na KZE in zdravniki - specialisti, ki delajo v ambulantah KZE.

Sporazum o datumu kongresa KD

RIM — Vsedržavni svet krščanske demokracije se je zaključil brez pravega zmagovalca, vendar pa z uveljavitvijo tajnikovega stališča glede datuma kongresa. Kongres bo namreč takrat, ko ga je predlagal De Mita, se pravi od 22. do 26. februarja, torej pred evropskimi volitvami in ne da bi preverili uspeh političnih smernic tajništva na tako pomembnem posvetovanju.

De Miti je uspelo uveljaviti svoj predlog samo zaradi šibkosti svojih nasprotnikov. Nihče si namreč ni upal iti tako daleč v svoji opoziciji, da bi povzročil krize v tajništvu. De Mitovi politični nasprotniki so torej popustili in zahtevali, da bodo vsaj priprave na kongres enotne in upajo, da ga bodo spravili v te-žave takrat.

Iranska ofenziva »Val Fadžre 4« se nadaljuje Protislovna poročila z bojišč

BAGDAD - TEHERAN — Iraške vojaške oblasti so predvčerajšnjim zvečer izjavile, da je bila iranska ofenziva proti mestu Pendžuin ob severni iraško - iranski meji strta. Iranci trdijo, da so Iranci pustili na bojišču tisoče trupel svojih vojakov ter ogromno vojnega materiala.

Mesto Pendžuin je bilo oblegano s severa, juga in vzhoda. Iraški poveljnik je dejal, da je njegova vojska uporabila orožje nove vrste, ni pa povedal kakšno.

V Teheranu pravijo, da je sedaj v teku druga faza ofenzive »Val Fadžre 4«. Njen namen naj bi bil, streti iraški odpor na severni fronti, preprečiti bombardiranje nekaterih iranskih mest ter še posebej razbiti povezavo med iraško vojsko in »kurdske protirevolucionarje« v goratih predelih severnega Iraka. Iranci trdijo, da so zasedli več stotin kvadratnih km iraškega ozemlja, kar pa Bagdad odločno zanika.

Zelo dobro sprejet nastop SSG v Mariboru

MARIBOR — »Nobena umetnost ni tako neposredno povezana z ljudstvom, narodom in družbo, kakor je gledališka umetnost, ki je scenska ustvarjalna sinteza dramatike in predvsem igralske umetnosti. Zato pa je gledališče tudi z vsem svojim bitjem in nebitjem, zaradi svoje časovne povezanosti in časovne neposrednosti, pred družbo in ljudstvom najbolj odgovorno pred vsemi umetnostmi, ter tako rekoč sproti manifestira svojo umetnost, svojo idejo pa tudi umetniško etičnost neposredno pred občinstvom, to se pravi pred živimi ljudmi, pred ljudstvom in človekom.«

Namerno smo začeli današnje poročilo z 18. Boršnikovega srečanja z mislimi Bratka Krefta, ki jih lah-

ko uporabimo ob komentarju k ponedeljkovemu nastopu Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta, ki je v mariborski Drami zelo uspešno predstavilo Kmečlove »Mutaste brate«. Kajti šlo je za zares pristen stik z občinstvom, ki je do zadnjega kotička napolnilo gledališko dvorano, šlo je za prezentiranje sodobne in žgoče tematike, ki je lahko mnogokrat nekako tuja zavesti človeka iz Slovenije in zaradi tega se postavlja nujna, da se tudi širša publika sooča z vprašanjem »zamejstva«. In kako je občinstvo reagiralo na »Mutaste brate«? Mislimo, da izredno pozitivno, kot izhaja iz sledečih izjav: »Izredno mi je všeč igra, igralci so prepričljivi, problematika aktualna. Všeč mi je, da je

prav tržaško gledališče uprizorilo ta tekst.« »Predstava mi je všeč, je dinamična, za današnje čase vsebinsko pomembna, igralci so dobro igrali, predvsem Gogala in Jakopičeva, pa tudi Sardočeva in Petje.« »Mislim, da je to dobra predstava, zelo dobra. Prikazana je srž problema koroške manjšine iz vseh zornih kotov in njihovo bistvo trpljenja. Simbolika Mutastih bratov je izredno pretresljiva, s tem pa neomajnost Smrtnikovih samih.« »Izredno mi je všeč nocojsnja predstava, predvsem glede na tematiko, korajžno je prikazan problem. Enkratna igra nam že znanih igralcev.« »Ni prisilna predstava, ker sem čustveno vezana na Koroško, izvrstna igra Antona Petjeta. Prihajam na vsako Boršnikovo srečanje, ko gostuje tržaško gledališče, ker mislim, da je to naša dolžnost. Simbolično je, da je prav to gledališče prikazalo ta problem. Pretresena sem, ker je problem slovenskih Korošcev velik problem vseh Slovencev.«

Sinoči je naš teater gostoval v Titovem Velenju, drevi pa bo ansambel SSG gostoval v Slovenski Bistrici, kar je postala že hvale vredna tradicija.

Sicer pa teče tudi letošnje Boršnikovo srečanje po preverjenih tirnicah, čeprav mu je šteti v škodo, da ne omogoča neposrednejšega stika med samimi gledališkimi ustvarjalci, saj se ansamblu takoj po odigranih predstavah razkropijo na vse štiri vetrove.

MARIJ ČUK

Ob 35-letnici italijanske skupnosti v Kopru Priprave na praznovanja

KOPER — Kot slavnostni gost svečanih proslav ob 35. obletnici delovanja italijanske narodnostne skupnosti »Antonio Gramsci« iz Kopra se bo zaključnega večera, ki bo na sporedu 22. novembra, udeležil pisatelj Fulvio Tomizza. To je sklep včerajšnjega zasedanja predsedstva skupnosti Italijanov.

Na sestanku so pripadniki italijanske manjšine na Koprskem nadalje poudarili, da so bile vse dosedanje prireditve v duhu načel enotnosti in sodelovanja med Italijanskimi in slovenskimi prebivalci Kopra in sosednjih krajev Furlanije - Julijske krajine.

Na zaključne prireditve ob 35-letnici delovanja italijanske skupnosti v Kopru so povabili tudi nekatera kulturna društva in skupine, ki delujejo v okviru slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. (eo)

api prostatin®

APIPROSTATIN lajša težave pri hipertrofiji prostate

APIPROSTATIN priporočamo moškim pri težavah pri uriniranju, ki jih povzroča povečana prostata in ne bakterijalna vnetja prostate

hp medex p.o. Zivilska industrija ljubljana, jugoslavija

Odmevi zmage J. Sobieskega nad Turki med Slovenci

Ko je polmesec mrknil pred Dunajem

Spomladi v letu Gospodovem 1469 je prekoračila turška četa pod poveljstvom Ezbega paše reko Kolpo in vdrla globoko v notranjost Kranjske dežele. Istega leta, med junijem in septembrom, so Turki pustili tudi na Krasu in na Goriškem. Ropali so na veliko, zažigali trge in vasi, pobili na tisoče ljudi in odpeljali s seboj v sužnost okoli dvajset tisoč ujetnikov. Novica o strašni ujmi, ki je prizadejala slovenske dežele, je prišla do Rima, kjer je papež Pavel II. odredil posebne odpustke za tiste, ki

nem XVIII. stoletju brnči v dušah ljudi, je nenadna novica o turški vojski, ki da pod poveljstvom velikega vizirja Kara Mustafe napreduje proti Dunaju — srcu cesarstva povzročila med Slovenci velik preplah. Nevarnost je bilo čutiti toliko bolj neposredno in blizu, ker so nekateri turški oddelki, pod poveljstvom kar treh paš, navalili na vzhodno štajersko in grozili njemu glavnemu mestu — Gradcu. Kranjska, ki se je dobro zavedala, kako kritičen je položaj, je takoj poslala sedmji kneževini v pomoč kar 400 strel-

sovražnikov. «Glihi viži jest se troštam», vzklikne nekje Svetokriški, «de G. Bug bo vlihal naš gas ter nas bo od le-te velike nevarnosti rešil, ino našiga Sovražnika Turka v svoji lastni krvi potopil, inu iz naše dežele pregnal, de mi nikoli več se ga ne bomo bali». Čeprav pridige Svetokriškega mrgoijo od biblijskih in učenih citatov, čeprav so zasnovane predvsem v verske namene, nam vendar nudijo zgovorno pričevanje, kako pozorno in s kolikšnim trepetom so v slovenskih deželah sledili poteku dunajskega obleganja. Tako izvemo kolikšno skrb je vzbujala ugotovitev, da «lažni Mahomet» ogroža, potem ko je iztrgal Kristjanom toliko kraljestev in cesarstev, sedaj še zadnje cesarstvo, kar jih je ostalo «Karsenikom». Cesarstvo, ki je brez dvoma v smrtni nevarnosti, kajti, «taku hitru naši ne morijo Dunaju na pomoč priti, zakaj ti kateri blizu Dunaja se najdejo, so preveč slabi čez eno tako veliko vojsko vagat, zatoraj čakajo pomoč iz nemške inu polske dežele, de bi Turka mogli pregnat, Dunaj rešit: ali od kot bo mogla takoršna pomoč priti taku hitru, de bi 30000 srčnih Turkov mogli premagati, kateri oku'i in okuli se so zakopali, de obeden ne more do njih priti?» Iz besed Svetokriškega izvemo tudi, da je «svetli papež» Inocenc XI. odredil, naj se ves krščanski svet udeleži procesij, kjer naj moli za božjo pomoč. Pobožni pridigar z zadovoljstvom ugotavlja, da papeževe besede niso padle na neplodna tla, in da se ljudje trumoma udeležujejo svetih obredov. Opogumljen od tega prizora, Svetokriški ugotavlja: «Ali dokler vsi molimo za Dunaj, se imamo troštat, inu za gvišnu deržati, da G. Bug bo poslal Ludi, ali celu Angele, de bodo Turka odognali, inu Dunaj rešili iz njegove oblasti, de si lih on meni 14 dneh v svojo oblast perpravit; ali ne bo dosegil kar želi, zakaj G. Bug bo skoraj poslal serčne vojščake, ali ce'u Angele Dunaj rešit, dokler mi, inu vse mesta cesarska s procesijo hodijo, inu molimo.»

Ko končno pridejo Poljaki in pod kraljem Janom Sobieskim v enem samem zagonu prisilijo, 12. septembra 1683, Turke v beg, veselje Svetokriškega ne pozna meja. Vendar tudi tokrat ne tolmači samo v njenih zemskih mejah, temveč ji da tudi metafizične širine, saj mu postane dokaz za pravilnost in uspešnost resnične vere. «Kej si zdaj Ti o prevzetni, inu grozoviti Turk? Od kod to pride, de mi slišimo, da ti s krvavo inu rasbito glavo iz naše lepe, zlahodne Evrope v Turčijo bežiš? Kam je prišla tvoja nikadajšna moč?, vprašuje poln sarkazma, in zmagoslavno nadaljuje: «Zdaj se vidi gdu več premore ali naš Odršenik Kristus, ali pak tvoj prekleti Mahomet: pog'edaj nazaj o ti preuzetni Turk! ter boš vidil na Dunajskem turni, nikar več tvojo luno, ampak tu nerčasti inu svetejši ime JESUS, inu tega serčnega, inu nepremaganiga odlera (orla).»

Poleg zadoščenja, ki ga je pobožni frančiškan občutil ob zmagi križa nad polmesecem, je v tej tretji «turški» pridigi zaznati tudi dokaj izoblikovano patriotsko navdušenje habsburškega kova, ki narekuje Svetokriškemu prave hvalnice «našemu svetemu Cesarju» ter «našim generalom unu žolnerjem». Edino preveč posvetne slavnosti, ki jih prireja ljudstvo, pod vplivom novic o zmagi nad Turki, kalijo njegovo zadoščenje. Svetokriški roti svoje poslušalce, naj nikar ne praznujejo po «šterijah» in hišah, naj ne vriskajo po poteh in ulicah, naj ne prireajo p'iesov in gostij, temveč naj prihajajo raje «v cirku molit, inu Boga hvaliti».

O velikih slavnostih, predvsem religioznega značaja, ki jih je bilo tudi v slovenskih deželah, kot po vsej Evropi, v tem času dosti, nam poroča tudi ljubljanski literat Dožničar, v svoji knjižici Epithome chronologica. Gre za zbirko najimnitnejših dogodkov, kar jih je videlo mesto ljubljansko od svojega nastanka dalje. Iz nje izvemo, da so predvsem frančiškani prirejali in spodbujali takšne slovesnosti in

da je pater Marco d'Aviano, cesarjev in papežev zaupnik ter eden od poglavitnih osebnosti v taboru Sobieskega, od 10. do 13. oktobra prebival v glavnem mestu Kranjske in pridigal ljudstvu, ki ga je prišlo od blizu in daleč poslušat.

Pripovedi očitno pa tudi številni spisi in letaki, ki so v onih letih krožili po vsej Evropi, so razširili vedenje o veliki zmagi med vse družbene plasti. O tem nam pričajo kar tri različne narodnih pesmi, ki so ubrane na omenjeno temo in ki ponazarjajo zgodovinske dogodke, kot je dokazal I. Grafenauer, na sicer naven, pa vendar mestoma presenetljivo natančen način: «Pri ljubim svetim Štefanu / vsi Dunajci v cerkev gredo, / tud je šel svitli cesar sam: «Zvonite, muzicirajte, de se ne bo slišal ženski jok, / mladih otrok!» / Kadar je mašnik pozdviagal, / proti polku se je obrnil: «Nič ne marajte, Dunajci vi! / Marija v oblaku stoji, / močno proti Turku perti, / hudiga Turka v Dunaj ne pusti!» / Narprvi je prišel poljski kralj / parski (bavarski) knez; / potlej je prišla / Holendarca (holandske čete) s svojo vojsko. / Tak so se močno sekali, / de so zajezli vodo Donavo...»

Ta in druge narodne pesmi o bojih s Turki so bile zapisane v 19. stoletju, ko so bile še žive in razširjene med ljudstvom. Ni s'učaj, da je zato Fran Levstik, ko je hotel podati primer pristne ljudske pripovedi, izoblikoval tekst, ki se tematsko tesno naslanja na omenjeno izročilo. Povest o Martinu Krpanu (1859) nas tu zanima ne toliko zaradi svojih starih in estetskih

nacionalnih bojov in težkih političnih nasprotij, ki so privedli do padca liberalno nemške vlade in ustanovitve tako imenovane Taaffove vlade. Ta se je opirala na katoliško-konservativno stranko in na slovenske politične skupine in je skušala ohraniti na nogah že močno razrahljano habsburško monarhijo, tako da je vsaj delno upoštevala politično-kulturne zahteve Slovencev. Ker je hotela okrepiti avstrijski patriotizem, je vlada nameravala proslaviti zmago nad Turki na posebno svečan način, toda temu so se uprli nemški liberalci, ki so bili na Dunaju na oblasti. Takšen odnos je vzbudil močan odpor med vsemi slovanskimi narodi v monarhiji: Poljaki, Čehi, Ukrajinci in Slovaki so organizirali svojo proslavo v Krakovu. Slovenci se je sicer uradno niso udeležili, čeprav so njihovi časopisi, kakor smo rekli, kovali v nebo zmago Sobieskega in jo prikazovali kot bistven prispevek Slovanov k ohranitvi Avstrije in evropske civilizacije. «Ne le Poljaki, temuč tudi Srbi, Hrvatje in Slovenci in vsi drugi Slovani», je pisala Edinost v dolgem članku, ki je bil objavljen v nadaljevanjih in je nosil naslov — 1683 — «so dajali največje kontingente avstrijskim vojskovodjem, da so z njimi pobijali Turke in koliko so pretrpeli vsi južni Slovani od krutosti Turkov... In za vse te žrtve za kristijansko civilizacijo nemajo Velikonemci nobene besede, nobene hvale, ampak bi hoteli posnemati Turke in uboge Slované še dalje trpinčiti pod farizejskim geslom napredka in liberalizma... A zapomni-jo naj si oni in še marsikateri drugi v Avstriji odločujoči krogi, da srca nema za Avstrijo in civilizacijo tisti, ki se z veseljem ne spominja 12. septembra 1683; a da ne hvalježen je tisti, kateri ob enem ne priznava Slovanom večjega dela te slave. Gorje pa Avstriji, ako bi nastopila z Velikonemci pot največje nevhvaležnosti! To bi bila pot v pogubo!»

Gre, kot je očitno, za krepak opomin, ki pa so ga vodilni sloji habsburške monarhije malomarno preslišali. Toda, mimo dejstva, da je obletnica zmage Sobieskega nudila Slovanom priložnost, da na jasen način izpovedo svoje prepričanje, da so tisti Martin Krpan, ki ga Dunaj rabi, je poudariti v tem in drugih člankih iz istega časa še tezo, da so Slovani v evropski zgodovini odigrali pomembno vlogo predstraže zahodne civilizacije, da so bili «antemurale cristianitatis». To misel je mogoče zaslediti več ali manj pri vseh slovanskih narodih, ne samo v 19. stoletju, ko je krepila narodnostno zavest prebujajočih se meščanskih slojev, temveč tudi pozneje, vse do naših dni. Tako jo je na primer sam maršal Tito uporabil v slavnostnem govoru, ki ga je imel leta 1948 na Jugoslovanski akademiji v Zagrebu. Jugoslovanski predsednik je poleg drugega ni smatral veljavno samo za preteklost temveč jo je, potem ko se je sprl s Stalinom, uporabil tudi za presojo politične sedanosti. Angleskemu ambasadorju siru Charlesu Peaku je avgusta 1950 na Bledu potožil, da nekateri države, med temi Grčija in Italija, skušajo kovati dobiček iz jugoslovanskih težav, še vedno vztrajajo v zmotnem prepričanju, da Jugoslavija bolj potrebuje njihovo prijateljstvo kot same jugoslovanske. Ne razumejo, da se s svojim uporom Rusiji Jugoslavija v bistvu stavi v bran celotne zahodne Evrope. Tu gre — še vedno citiramo Tita — za novo obliko tradicionalne vloge južnih Slovanov, ki da so bili in so «antemurale cristianitatis».

Stari boj med Sobieskim in velikim vizirjem Karo Mustafom med Martinom Krpanom in Bradvom so bil pač še vedno aktualen; le da sta se sedaj predstavnika obeh nasprotnih taborov imenovala Tito in Stalin.

JOŽE PIRJEVEČ

Turki oblegajo Dunaj

bi z orožjem v roki pohiteli na pomoč izpostavljeni deželi.

Ti prvi turški vpadi so bili začetek prave poplave, ki je prekrila v naslednjem stoletju slovensko zemljo. Med leti 1469 in 1532, ko je bilo velikih napadov konec, je prišlo do več kot petdeset vdorov, pred katerimi ni bil varen noben kotiček slovenskega etničnega prostora: od Bele krajine do Koroške in štajerske, od Krasa do Goriške pa do panonskih nižin v Pomurju. Tu so turški napadi postali posebno pogosti šele po letu 1600, kar zgovorno upravičuje strah pred Turki tudi v ostalih slovenskih deželah, pa čeprav njihovih tolp že dolgo ni bilo več videti ob zgornjem Jadranu in v Furlaniji.

V župnijski kroniki iz leta 1480 je takole prikazana grozljiva izkušnja iz onega železnega časa: «Monštrance, onega železnega časa: Monštrance, kelihe, magno obleko, oltarna ogrinja in druge cerkvene dragocenosti su Turki ugrabili; božje hiše so spremenili v hleve, kjer so plesali in pčenjali najostudnejše razuzdanosti. Duhovnike so sežigali, jih utapljali in drugače morili, mnogo so jih odgnali v bridko sužnost. Po nekaterih krajih so moše in žene z družino vred zvezali in jih tirali s seboj. Novorojeno dečo so materam trgali, morili in metali čez plove. Veliko množico zalih dedkov so odpeljali v težko sužnost. Nedolžne otročice so basali v luknjaste vreče, da so skozi luknje glave molili in ječali, da je bilo groza. Kar je bilo močnih ljudi, so odgnali, s'abotnežem glave odsekali ali pa jih utopili. Velika žalost in revščina je bila v vsej deželi. Nič ni pomagalo ne jokati ne prositi. Nihče ni bil varen življenja, ne na hribih in ne v dolinah, niti na planinah, ako ga Bog sam ni otel. Povsod je bilo na kupe ubitih živali in umorjenih ljudi in ni ga bilo, da bi jih zagrebel. Psi in volkovi so se gostili...»

Zaradi teh spominov, ki so še v poz-

cev, ki jih je vodil znani zgodovinar in etnograf Valvazor. V XV. knjigi svoje znane «S'ave vojvodine Kranjske» je tudi v živih barvah opisal ta vojaški podvig proti Turkom in njihovim madžarskim zaveznikom.

Odjek trepetu ali bolje strahu, ki je zajel Slovence ob novici, da so se Turki drznili dvigniti nad Dunaj, je mogoče jasno zaznati v pridigah, ki jih je leta 1683 napisal frančiškanski pater Janez Krstnik Svetokriški. Od treh «turških» pridig slavnega baročnega pisatelja sta kar dve nastali v tistih mesecih, med junijem in septembrom leta 1683, ko je Kara Mustafa s svojo vojsko oblegal Dunaj. «Ah!» kliče v prvi Svetokriški, «da bi nikoli ne bila taista nesrečna ura prišla, v kateri se je bila vdignila una večika vojska v Nebesih mej Angeli, katerih tretji del premagani, ino pogubljeni so bili postali, zakaj mi zdaj bi se v takoršnem velikem strahu ne našli, kakor smo, vedeoč, de ta grozoviti naš Savažnik Turk brez vsake uzoška, inu čez vso pravico v'edeč nas s tristu taužent neusmilnimi Turki, ter žuga vse dežele inu mesta Cesarska požgati, obrupat, inu vse ludi pod meč, inu sablo perpravit, taku de v maternem telesi otroci ne bodo odšli tej grenki smrti.»

Potem ko Svetokriški trdno naveže pozemsko stvarnost na nebeško, razvije svojo pridigo na povsem običajen način, saj mu ni težko dokazati, da je iskati vzrok, zaradi katerega je «Bug poslal čez nas to strašno Turško vojsko» v «naših prevečitih grehih». Njegova naloga je, da spreberne ljudi in jih prepriča, naj se pokorijo, kajti samo tako bo mogoče doseči, da bo G. Bog «Dunaj s rok teh Turkov rešil».

Gospod Bog, ki v prikazovanju Svetokriškega nima dosti skupnega s krščanskim Jagnetom, temveč spominja bolj na Sabaotha, boga vojnih trum, ki ne pozna milosti do svojih

dj uspešnejše jugoslovanske filme. Od dolgometažnih filmov si bodo obiskovalci lahko ogledali naslednja dela: Dih, Eva, Balkan ekspres, Cifra moča, Nekaj vmes; Medeni mesec, Opre Roma, Vonj telesa in Tri prispevke k slovenski blaznosti.

Na Dunaju so v ponedeljek, 23. t.m. odprli drugi simpozij «Simposium Croaticum», ki so ga posvetili 450-let-

nici naselitve gradiščanskih Hrvatov in 35-letnice hrvaškega akademskega kluba, ki deluje na Dunaju. Simpozija so se udeležili številni kulturni in znanstveni delavci.

V tržaški umetnostni galeriji Carstius bodo v soboto odprli razstavo bronastih kipcev in risb znane italijanskega kiparja in grafika Uga Caraja. Umetnik je razstavljal

v velikih umetnostnih središčih. V Trstu bodo razstavili vrsto njegovih še nepoznatih del.

V soboto, 29. t.m., bodo v Prosvetnem domu na Opčinah odprli razstavo slik slikarja Demetrija Ceja. Umetnika bo predstavil kritik Joško Vetrli. Nastopil bo tudi kantavtor Ivo Tul. Razstavo je pripravilo SKD Tabor.

beležnica • kulturna beležnica • kulturna beležnica • kulturna

Danes bodo v Mednarodnem centru za sodobno umetnost v Parizu odprli razstavo del tržaške slikarke Zore Koren - Škerk. Razstava bo odprta do 2. novembra.

Dramatizacija Cankarjevega Martina Kačurja, ki jo je pripravil tržaški pisatelj Fulvio Tomizza, je žela na Dunaju velik uspeh tako, da bo predstavo posnela tudi avstrijska televi-

zija in jo oddajala marca meseca. Delo je na Dunaju uprizorilo gledališče Volkstheater in ga ponovilo tridesetkrat.

Letošnji 11. teden domačega filma bo v Celju od 2. do 9. novembra. Na tem festivalu slovenskega filma bodo vrteli dolgometažne filme in tudi izdelke nepoklicnih režiserjev. Poleg tega bodo na festivalu predstavili tu-

Danes bi moral steči pouk na liceju Prešeren Na zasedenem poklicnem zavodu so imeli včeraj okrnjen pouk

Na zasedenem poklicnem zavodu za industrijo in obrt Jožef Stefan so imeli včeraj, šest dni po začetku zasedbe zaradi zavlačevanj pri popravilih na električni napeljavi, spet pouk. Ni šlo za reden pouk, niti za tradicionalni tip pouka s petimi ali šestimi učnimi urami, pač pa za pouk, ki so ga bili dan prej predlagali profesorji našega poklicnega zavoda dijakom, da bi tudi med zasedbo pridobili nekaj znanja. Dijaki so ta predlog sprejeli, tako so imeli po posameznih razredih dopolne po tri ure pouka. V nekaterih učilnicah je sledilo pouku več dijakov, nekatere učilnice so bile polne, druge manj. Izkušnja je bila vsekakor pozitivna, tako da jo bodo danes obnovili (profesorji so namreč v ponedeljek predlagali urnik tako za torek kot tudi za sredo). Ponekod so se udeležili predavanj tudi dijaki iz drugih šol, na katerih včeraj ni bilo pouka.

Vprašanje pouka na ostalih naših višjih srednjih šolah je bilo že spet

v središču pozornosti profesorjev in ravnateljev. Tako so se na liceju Prešeren sestali profesorjski zbor in predstavniki staršev v zavodnem svetu šole. Razpravljali so o možnostih posebnega tipa pouka na šolah, takšnega, za kakršnega so že spet zaprosili predstavniki dijakov. Razprava je bila dokaj živahna, ob koncu pa so udeleženci z večino glasov sprejeli sledečo izjavo: «Profesorjski zbor in predstavniki staršev v zavodskem svetu liceja France Prešeren v Trstu ugotavljajo, da je skupna akcija dijakov vseh slovenskih višjih šol obrodila prve uspehe, saj so se odgovorni organi obvezali, da bodo izvedli potrebna dela na poklicnem zavodu Jožef Stefan. Profesorjski zbor in predstavniki staršev pozivajo zato dijake naj se vrnejo k pouku in prosijo starše naj podprejo to pobudo. Zaskrbljujoče je še nadaljnje izostajanje od pouka, saj se sedaj posledice te akcije obračajo v škodo dijakov in šole.»

Profesorjski zbor in predstavniki staršev skratka ponujajo dijakom roko, da se vrnejo na šolo kljub nadaljevanju zasedbe, da ne bi tako izgubili preveč pouka. Pričakovati je, da bodo dijaki liceja izkoristili ponujeno priložnost in da bodo starši (predvsem dijakov prvih razredov) pozitivno pobudo tudi podprli s tem da pošljejo svoje otroke v šolo.

Medtem vlada v dijaških krogih veliko pričakovanje na jutrišnje sejo pokrajinskega odbora, ki bi moral dopolne odobriti kritje stroškov za popravilna dela na neustreznih in varnostno pomanjkljivih električnih napravah v obeh tehničnih laboratorijih. Odbor bo kritje zagotovil odobrili, vprašanje pa je, kdaj bodo za čeli konkretno to deli.

Dijaki so medtem za drevi ob 19. uri sklicali sejo na zasedeni šoli, na katero vabijo starše in profesorje, da bi s skupnimi predlogi in močmi rešili vprašanje pouka na drugih naših višjih srednjih šolah.

Pomladitev vodstvenih kadrov glavna skrb Kmetijske zadruga

Kmetijska zadruga iz Trsta pridno skrbi za svojo prihodnost; na osnovi sklepov zadnjega občnega zbora, ki je bil aprila letos, ima na sporedu vrsto sestankov, na katere vabi vse mlade, ki so na različne načine povezani s kmetijsko stvarnostjo v naši pokrajini. Občni zbor zadruga je namreč sklenil, da je treba angažirati čim več mladih in jih skušati približati dejavnosti zadruga; na letošnjem občnem zboru bodo tudi volitve novega odbora, ki bi ga želelo sedanje vodstvo popolnoma obnoviti in pomladiti.

To pa ne pomeni, nam zagotavlja predsednik zadruga Alojz Marković, da bi se zadruga prebijala skozi kakšno krizo: sedanje vodstvo je prišlo le do zaključka, da so za vodenje zadruga, ki razpolaga s skladiščem v industrijski coni ter prodajnimi centri v Ul. Foscolo, Ul. Flavija (v tej ulici jih ima kar dva) in v Miljah ter še s torklo v Boljuncu, potrebne sveže sile; to tudi ne pomeni, da se sedanje vodstvo namerava popolnoma umakniti, saj so vsi njegovi predstavniki še naprej pripravljeni pomagati na različne načine.

O vseh teh vprašanjih je bil govor na prvem od takih sestankov, na katerega je zadruga v glavnem povabila mlade iz dolinske občine in njene bližnje okolice. V potankostih so jim njeni predstavniki prikazali problematiko zadruga in njeno trenutno stanje tudi s finančnega vidika. Praktično so jih seznanili z vsemi problemi in preverili možnost, če bi kdo od teh mladih kadrov, ki se tako ali drugače že ukvarjajo s kmetijsko problematiko bil pripravljen vstopiti v novo vodstvo zadruga.

O vseh teh vprašanjih se je razvila zanimiva in odkrita diskusija, v kateri so prišla do izraza razna vprašanja, ki so tesno povezana z bodočnostjo zadruga. Ne gre namreč pozabiti, da je Kmetijska zadruga iz Trsta že mala trdka, ki ima dvaindvajset stalno zaposlenih oseb (od teh sta dva uslužbenca zaposlena v nedavno ustanovljeni zavarovalniški sekciji); njeno delovanje sloni na dokaj trdnih tleh, saj je huda gospodarska kriza, ki je močno prizadela nekatere podobne prodajalne centre predvsem zaradi omejevalnih ukrepov jugoslovanskih oblasti, ni v bistvu prizadela. «Sicer pa je letošnje leto kot nekakšno merilo», pravi predsednik Marković, «ki nam bo pokazalo, kaj vse je zadruga možna narediti s svojimi močmi. Seveda bo treba vsa ta vprašanja še poglobiti, nujno pa je, da se v delovanje zadruga vključijo mlade sile z novimi idejami in pobudami.»

Razprava okrog tega se bo razvijala vse do občnega zbora, pred njim pa bo kmetijska zadruga priredila še dva sestanka z mladimi, potencialnimi novimi kadri: prvega neke na vzhodnem, drugega pa na zahodnem Krasu. «Občni zbor mora biti dobro pripravljen», poudarja predsednik Marković, «in se zaključiti s tehničnimi in konkretnimi smernicami.»

Upravitelji «so pozabili» na vabilo rajonskega sveta

Rajonske svete je treba bolj upoštevati. S to parolo je Lista za Trst pet let zganjala demagogijo in v dejstvih dokazala, da ji je stvarna decentralizacija splošnega upravnega življenja deseta briga, to geslo pa je večkrat ponovil tudi novozvoljeni župan Richetti v svoji programski izjavi. So mar to samo obljube?

Dejstvo je, da so stvari kljub novi upravi in kljub vseh dobri volji novih upraviteljev v odnosu do rajonskih svetov ostale na starem. Samo tako si lahko razlagamo popolno odsotnost vseh pristojnih dejavnikov (od tržaškega župana do občinskih odbornikov, od načelnikov svetovalskih skupin v občinskem svetu do predsednika IACP), ki so bili povabljeni na četrtkovno javno srečanje rajonskega sveta za Kjadin in Rocol, na katerem so obravnavali pereča vprašanja področja Rocol Melara. Znano je, da je ta ogromni cementni kompleks v marsičem problematičen «vozel», ki torej zahteva od občine ter od drugih javnih ustanov še več pažnje in pozornosti. Očitno pa je to za naše upravitelje premalo, «nepreklicne obveznosti» jim niso dovolile, da bi prisluhnili problemom tega področja.

Rajonski svet pa se ni dal ugnati in je omenjenim ljudem spet razposlal vabila s krajšim pripisom, ki s kančkom rezke diplomacije graja njihovo odsotnost na četrtkovem srečanju.

Sestanek bodo sedaj «ponovili» jutri ob 19. uri na sedežu rajonske skupščine, seveda v upanju, da se bo to krat oglasil kdo izmed povablencev. (st)

Fotografski natečaj v Križu

Mladinski odsek KD Vesna razpisuje fotografski natečaj na temo «Portret». Vsak udeleženec lahko sodeluje z največ tremi fotografijami (format od 18 cm dalje), ki so lahko črno bele ali v barvah. Vpisnina stane 3.000 lir, rok oddajanja izdelkov je od 1. do 10. decembra v baru Doma A. Sirka v Križu, vsak dan med 20.30 in 22. uro. Nagrajevanje natečaja bo 16. decembra v Križu, vse fotografije bodo na ogled na posebni razstavi.

● Kdor bo odslej parkiral avtomobil v ulicah Teatro Romano in Tor Bandena, kjer je to itak trajno prepovedano, naj ve, da mu bo pristojna občinska služba vozilo odpeljala s pajkom; poleg globe bo moral plačati še prevoz. To velja za odsek Ul. Teatro Romano med vogalom z Ul. Tor Bandena in hišno številko 1/B (torej na strani neparnih števil) in za odsek Ul. Tor Bandena med vogalom z Ul. Teatro Romano in hišno številko 5/B (tokrat na strani parnih števil).

O občinskem davku na dohodek od zgradb

Na občini so na razpolago obrazci za vplačevanje predujma na občinski dodatni davek na dohodek od zgradb (SOCOF). Vplačati je mogoče s pošto položnico na tekoči račun št. 11/288

in na naslov «Tržaška občina — blagajniška služba». Poštne položnice je mogoče uporabiti tudi v drugih občinah, ker gre za isto tiskovino, menja se le številka tekočega računa. Dodatni davek je treba nakazati, kot znano, do konca novembra.

Namesto poštne položnice je v primeru tržaške občine mogoče uporabiti poseben formular in vplačati predjem pri občinski blagajni v Ul. Nordio 11.

Obe vrsti tiskovin (poštne položnice in posebni formularji) so na razpolago ob delavnikih (vključno ob sobotah), od 8.15 do 12. ure na občinskem oddelku za davke, ki ima svoje urade v občinski palači na Trgu Granatieri 2, tretje nadstropje. Tu deluje tudi urad za informacije. Obe vrsti tiskovin bosta na razpolago v uradnih urah tudi pri občinski blagajni v Ul. Nordio, na poštinih uradih pa bodo na razpolago samo poštne položnice.

Tistim, ki imajo več zgradb, se splača vplačati neposredno pri občinski blagajni. Razne ustanove, združenja in profesionalni uradi, ki potrebujejo več formularjev, so naprošeni, da jih dvignejo na občini in predložijo imenski seznam svojih uslužbencev, članov ali klientov.

Tržaška občina nadalje obvešča, da znaša alikvota za izračunavanje dodatnega davka za zgradbe, ki niso podvržene davku ILOR, 20 od sto, za zgradbe, ki so podvržene davku ILOR, pa 12 od sto.

Za vplačevanje dodatnega davka so obvezne omenjene tiskovine (za kršilce so predvidene denarne kazni). Občina nadalje poziva občane, naj ne čakajo na zadnji dan, ko zapade rok za vplačevanje, temveč naj za to poskrbijo prej.

Srečanje tržaških «reformistov»

Na sedežu krajevne federacije PSI so se prejšnji dan sestali tržaški «reformisti», to je tisti socialisti, ki se na vsedržavni ravni sklicujejo na stališča tajnika Craxija. Uvodno poročilo je imel načelnik svetovalske skupine PSI v deželnem svetu Carbone, v razpravo je posegel tudi novoizvoljeni deželni sekretar stranke De Carli. Slednji je govoril zlasti o pripravi na vsedržavni kongres PSI, ki bo na programu v začetku prihodnjega leta ter o pomembnih nalogah, ki čakajo stranko v bližnji bodočnosti. Glede deželne stvarnosti pa je De Carli poudaril potrebo, da se mora stranka dosledno zavzemati za izhod iz gospodarske krize, ki pesti Trst in njegovo pokrajino.

Zaščita Krasa v evropskem parlamentu

Evropski parlament bo v petek obravnaval problem naravne zaščite Krasa, ki ga je pred časom postavil evropsanec in bivši tržaški melonarski župan Manlio Cecovini. Da bi se razprava zaključila z glasovanjem, bo Cecovini, kot je včeraj napovedal v posebni tiskovni noti, predložil še pisno resolucijo, s katero želi obvezati evropski parlament, da bi nastopil pri italijanski vladi za zahtevo, da bi vpisala tržaški Kras v seznam naravnih dobrin, ki sestavljajo tako imenovano «svetovno kulturno in naravno bogastvo» in bi ga s tem istočasno proglasila za naravno področje v nevarnosti, ker mu pač grozijo razni načrti za velika javna in zasebna dela.

Evropski parlament naj bi poleg tega pozval italijansko vlado, da bi v sodelovanju z jugoslovanskimi oblastmi zaščitila Kras v znanstvene in raziskovalne namene in proglasila ves predel, ki ga vinkulirajo znani osimski sporazumi, v «mednarodno kraško ekološko področje». Področje naj bi, kot rečeno, služilo za raziskave na mednarodni ravni o kraških pojavih, o podnebnju, rastlinstvu, živalstvu, prazgodovini, etnografiji ter sploh o vseh disciplinah, ki bi prispevale k boljšemu poznavanju ter ovrednotenju naravnega in kulturnega bogastva kraških področij.

SDGZ opozarja na zapadlosti

Slovensko deželno gospodarsko združenje opozarja članstvo na sledeče zapadlosti:

- 30. oktobra zapade rok za predložitev mod. 01-03/M za leto 1982 (3. podaljšek);
- 31. oktobra zapade rok za predložitev prošnje za odpust neplačanih socialnih dajatev;
- 5. novembra zapade rok za vplačilo davka IVA za tretje trimesečje 1983;
- 30. novembra: četrti obrok odpusta IVA - IRPEF - ILOR, a istega dne je treba poravnati davčni predujem za IRPEF - ILOR - IRPEF in dodatni ILOR za leto 1983, pa še predujem 10/12 davka SOCOF na dohodke od zgradb.

Na univerzo: KAM, KAKO, ZAKAJ?

8. Fakulteta za politične vede

V okviru tržaške univerze že vrsto let deluje fakulteta za politične vede. Še pred nedavnim je bila ta fakulteta nekakšna pepelka tudi v širše italijanskem prostoru, danes pa se zanimanje za njo stalno veča, kar potrjuje vedno večje število vpisov. Kaj je vzrok vsemu temu? Zakaj se zanimanje za politične vede veča? Taka vprašanja smo zastavili prof. Darku Bratini, ki poučuje na tržaški fakulteti za politične vede.

«Mislim, da je diplomirane na fakulteti za politične vede polivalenten, in sicer v tem smislu, da si je preko študija pridobil zelo širok pregled družboslovnega sektorja. Veliko številno diplomirancev, in ne samo iz naše fakultete, se zaposli v terciarnem sektorju, javnih ustanovah, kulturno-političnih organizacijah. Pri tem mora poznati vsaj osnove prava, ekonomije, družboslovja, zgodovine, psihologije in filozofije, vpogled v te vede pa mu nudi le fakulteta za politične vede. Vse druge fakultete, ki so namenjene študiju zgoraj omenjenih ved, ne nudijo tako širokega vpogleda v problematiko družboslovja.»

Mnogi trdijo, da je študij na tej fakulteti precej lahek, nezahteven in da študent zlahka pride do diplome. Ali je to res, kaj mislite vi o tem?

«Moje mnenje, da je vse zelo odvisno od vsakega posameznika. Res je, študent se lahko, izogne prevelikim študijskim naporom, lahko med

študijsko dobo precej «počiva». Res pa je tudi, da lahko študent, ki ga tak študij privlačuje, zelo veliko pridobi v teku študija in da lahko veliko odnese pri tem. Osebo opažam v zadnjih letih, da se zanimanje do študija veča, saj mladi smatrajo študij kot sredstvo spoznavanja, razglabljanja. Mlad človek pa zahteva danes znanstveno-utemeljene odgovore na svoja vprašanja, do katerih lahko pride samo s poglobljenim študijem.»

Kako je urejen študij na tej fakulteti?

«Študij traja uradno štiri leta, študent pa se lahko opredeli za različne študijske usmeritve: družboslovno, ekonomsko, politološko, administrativno, mednarodno.»

Kakšne so možnosti za nadaljevanje raziskovalno delo, za doktorate?

«Fakultetam za politične vede za okrožje Trst, Trento, Padova in Bologna so dodeljena tri ali štiri mesta za doktorate, kar je seveda zelo malo. V glavnem so doktorati namenjeni za obnovo profesorjskega kadra na univerzi.»

Kakšne možnosti ima študent za študijsko izpopolnitev v teku univerzitetnega študija?

«V današnjem času obstaja zares veliko študijskih možnosti, ki so dosegljive vsakemu študentu. Seveda se mora vsak posameznik zanje zelo zanimati in jih skušati dobiti. Naša fakulteta goji tudi stalne stike z drugimi fakultetami, še tesnejše pa so povezave med samimi profesorji. Pri tem moram dodati, da je položaj zamejskega študenta nekoliko privilegiran, saj tvori most med dvema kultura, med dvema svetovoma: lahko se zanima za

svojo stroko tako v Milanu kot v Ljubljani, kar je seveda velika obogatitev v primerjavi z drugimi študenti.»

Kakšna pa je možnost zaposlitve za diplomirane političnih ved?

«Moje osebno mnenje je, da dobi vsak, ki se za neko stvar zelo zanima, ki se v svoj študij znanstveno pogloblja, kotiček na tržišču dela. Kljub veliki krizi, ki jo danes preživljamo. Zato bi študentom svetoval, naj ne razmišljajo ali rabijo čunaj prezgodaj za zaposlitvijo; mislim, da je bolj važno, da so si na jasnem, kaj hočejo postati, študirati, spoznati. Poleg tega mislim, da je brezposelnost znatno večja v vrstah tistih, ki so končali višjo srednjo šolo, kot pa v vrstah diplomiranih univerzitetnih študentov. Možnosti je precej, predvsem je veliko možnosti za taka dela, ki niso stalna; a tudi take prilike je treba izrabiti. Mislim, da je v perspektivi zaposlitve najboljše, če študent študira štiri leta in je lepo zaprt na univerzi, med knjigami, in nima stikov z realnostjo okoli sebe, potem pa kar naenkrat «zaplava» v življenje in se seveda ne znajde. Dodal bi še, da v okviru naše manjšine nasplošno premalo poudarjamo važnost, ki jo ima danes moderno družboslovje, npr. psihologija, antropologija; tudi v tej perspektivi ima zamejski študent več možnosti.»

Se pravi, da vi svetujete vpis na fakulteto za politične vede?

«Svetujem samo tistim, ki imajo do takih ved veliko zanimanje!»

M. L.

S srečanja delegacije SDGZ z Gospodarsko zbornico SRS

Obmejno gospodarsko sodelovanje je treba razvijati in krepiti

Pri zasnovi dolgoročne stabilizacijskega programa si je jugoslovanski zakonodajalec zastavil tri osnovne cilje: v vseh gospodarskih odnosih je treba posvetiti večjo pozornost tržnim zakonitostim; pri odločanju o teh odnosih morajo imeti samoupravne organizacije mnogo večjo težo, kar pomeni, da je postopek samoupravljanja potrebno še poglobiti; vsako bolj se gre vključevati v mednarodno delitev dela, o predeljevanju se torej za odprtejšo odnose navzven. Ob gornjem stabilizacijski program predvideva povečanje proizvodnje in izvoza, tako naj bi v Sloveniji industrijska proizvodnja narasla za 3 do 4 od sto, a kmetijska za 4 od sto, medtem ko bi izvoz napredoval za 15 od 20 od sto, predvsem s krepitvijo kooperacijskih poslov. V tem sklopu je predvideno večanje tudi maloobrnežnega b'agovnega prometa po tržaškem in goriškem avtonomnem računu, katerih ustroj je dober in ju spriči njune izjemno pomembne vloge nikakor ne velja okrniti, kot tudi ne gre kakor koli omejevanje obmejnega gospodarskega sodelovanja sploh.

Tako je med drugim poudaril predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc, ki je predvčerajšnjim v spremstvu podpredsednika Milana Šamca, načelnika zbornične službe za obmejno gospodarsko sodelovanje v okviru resorja za gospodarske odnose s tujino Aljose Mraka in predstavnika Zvezne gospodarske zbornice SFRJ v Trstu Borisa Zidariča sprejel odposlanstvo Slovenskega deželnega gospo-

darskega združenja. V delegaciji, ki jo je vodil predsednik Vito Svetina, so bili podpredsednik Viljem Nanut, direktor Vojko Kocjančič, tajnik Marino Pečenik, predsednik nadzornega odbora Stanislav Boč, predsednik tržaške zunanjetrgovinske sekcije SDGZ Marino Košuta, tajnik ustrezne goriške sekcije Hadrijan Korsič in predsednik goriške sekcije za obrt Livio Antonič.

Po prisrčni dobrodošlici predsednika GZ SRS je dr. Svetina orisal vlogo in delovanje SDGZ kot usmerjevalca zamejske gospodarske politike in pripomnil, da hoče biti združenje tudi soustvarjalec splošne gospodarske politike v Furlaniji - Julijski krajini, vendar naletava pri tem na določene zapreke politične narave, ki pa jih je treba odstraniti z okrepitevjo čezmejnega sodelovanja v službi meddržavnih interesov. V ta namen je potrebno skupno proučiti možnosti, ki jih dajejo osimski dogovori in krepkeje izkoristiti obstoječa sredstva blagovne menjave, kot sta npr. avtonomna računa. Predvsem bo pa treba pospešiti industrijsko - tehniško kooperacijo in sploh nove, višje oblike sodelovanja, kajti trgovsko poslovanje — in še to brez prave marketinške podlage — ne more zadostovati. Za poživitev obmejnega sodelovanja, ki mora nujno temeljiti na gospodarskih strukturah zamejskih Slovencev, je pa seveda potrebna odprta meja.

Dr. Bulc je s tem soglašal in omenil

ustrezna prizadevanja tako Gospodarske zbornice kot slovenske vlade. Za obmejno sodelovanje, kakršno se je razvilo med Italijo in Jugoslavijo, je dejal, so se začeli zanimati tudi v nekaterih drugih republikah SFRJ in celo sami Avstrijci, ki v njem vidijo nekakšno protitež sedanjim omejevalnim ukrepom. Bulc je izrecno poudaril nenadomestljivo vlogo SDGZ in naše narodnostne skupnosti v postopku za nadaljnji razvoj obmejnega sodelovanja, zato bo veljalo še okrepiti stike med združenjem in GZ, zlasti pa raztegniti dogovarjanje na medregijske strokovne posvete. Tu pridejo v poštev medobčinske zbornice, o katerih je podpredsednik GZ SRS Šamec povedal, da imajo nalogo pospeševati malo gospodarstvo; tudi zvezni razvojni program daje večji poudarek drobnemu gospodarstvu in to je prava priložnost za poglobitev kooperacije z ustreznimi dejavniki v zamejstvu.

V diskusiji je bila naglašena med drugim potreba po skupnem vključevanju v širše mednarodne sodelovalne postopke v okviru skupnosti Alpe - Jadran, dalje je bila iznesena misel, da bi morda kazalo v naporih za globlje in dolgoročneje sodelovanje izkoristiti Italijansko - jugoslovansko zbornico oz. njeno tržaško delegacijo, pa še, da bi se zamejski operaterji s tehnološkim razvijanjem morali sproti prilagojevati strukturnim ter interesnim spremembam, ki so nastale v jugoslovanskih zunanjetrgovinskih tokovih. (dg)

Pred petkovim začetkom sezone GM

V ansamblu Camerata Slovenica sami vrhunski slovenski solisti

Violinist Primož Novšak

Violinist Primož Novšak — na našem odru Kulturnega doma že poznan odlični slovenski glasbenik — sodeluje v novoustanovljenem slovenskem komornem ansamblu Camerata Slovenica, ki bo v petek, 28. t.m., otvoril v Kulturnem domu v Trstu letošnji abonmajski koncertno sezono Glasbene matice.

Ansambl Camerata Slovenica, ki je kot že rečeno novost v slovenskem

glasbenem življenju, sestavljajo poleg Novšaka najboljši glasbeni solisti, kot so pianist Aci Bertonec, violinistka Monika Skalar, Mile Kosi, ki igra violo in Ciril Škerjanec pa violončelo.

Kot bo za naš koncertni oder sestava ansambla nova, tako bo tudi program nov, saj bomo tokrat prvič prisluhnili dvema biseroma izmed najbolj tehničnih komornih del: Brahmovemu kvartetu op. 26 v A-duru in Dvorakovemu kvintetu op. 81 v A-duru. Menimo, da je program izredna poslastica za ljubitelje glasbe, zaradi tega si organizator opravičeno pričakuje izredno dober obisk.

Izrabljamo priložnost, da opozorimo, da so še vedno v prodaji abonmaji za celotno koncertno sezono Glasbene matice in vabimo vse ljubitelje glasbe, da si jih nabavijo, saj je tudi letošnji program koncertov tako sestavljen, da poleg prvenstvenih teženj, da zaobjame dela visoke umetniške kvalitete, lahko zadovolji tudi širši krog ljubiteljev glasbene umetnosti.

● V ulicah Baiaumonti in Pirano so začeli dela za namestitev podzemnega kabla. Zato bo za nedolocen čas ob ponedeljkih, torkih, sredo, četrkih in petkih med 7. in 17. uro prepovedano parkiranje vseh vozil. V Ul. Baiaumonti velja prepoved za odsek med hišno številko 91 in vogalom z Ul. Ronchetto, v Ul. Pirano pa za odsek nasproti hišne številke 4 (v Ul. Baiaumonti na strani neparnih, v Ul. Pirano pa na strani parnih števil). (v)

Na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta

Župan obsodil atentat v Bejrutu

Župan Richetti je na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta ostro obsodil nedeljski strahoviti atentat v libanonskem glavnem mestu proti ameriškim in francoskim vojakom ter izrazil zaskrbljenost nad vse bolj napetim in zapletenim položajem v tej bližnjevzhodni državi. Župan je tudi obvestil občinsko skupščino o delu in načrtih posebne komisije za obrambo tržaškega gospodarstva, ki jo poleg župana in nekaterih občinskih odbornikov sestavljajo tudi načelniki vseh svetovalskih skupin. Občinski svet je nato nadaljeval z razpravo o upravnem in političnem programu občinskega odbora.

Slovenska skupnost za evropske volitve

Slovenska skupnost in ostale manjšinske stranke v Italiji se že intenzivno pripravljajo na prihodnje evropske volitve, ki bodo spomladi 1984. O tem priča sestanek, ki je bil v ponedeljek v Rimu in ki so se ga udeležili predstavniki naslednjih skupin: Union Valdotaïne iz Aoste, Slovenska skupnost, ki jo je zastopal deželni tajnik dr. Andrej Bratuž, partito Sardo d'azione, Movimento autonomista occitano, Movimento Friuli in pa, kot gostje, predstavniki nekaterih drugih evropskih manjšinskih in evropeističnih združenj.

Na sestanku so razpravljali o možnosti skupnega nastopa na evropskih volitvah. Vsi prisotni so se strinjali, da se sestavi skupna lista za omenjene volitve, njeno težišče pa naj bo na strankah, ki so izraz narodnih manjšin v Italiji. Lista pa naj bo odprta tudi tistim federalističnim in avtonomističnim skupinam, ki so jim ideali manjšinskih strank blizu. Že v prvi polovici novembra bo nov sestanek za poglobitev omenjenih vprašanj.

Le za las preprečena hujša tragedija v Ul. Colombo

Zaradi slabega delovanja plinske pečice tri osebe v bolnišnici s pridržano prognozo

Sestnajstletni Roberto Della Santa, član štiriclane družine, ki stanuje v Ul. Cristoforo Colombo 4, je včeraj le za las preprečil veliko družinsko tragedijo. Ko se je okrog osmih zvečer vrnil na dom, je pred seboj zagledal strahovit prizor: 43-letni oče Claudio Della Santa in 10-letna sestra Claudia sta v globoki nezvesti ležala na tleh v kuhinji, 39-letna mati Fiorenza Cerneca por. Della Santa pa je ravno tako v globoki nezvesti ležala na postelji v spalnici sobi.

Prezračil je stanovanje in takoj sprožil alarm; ob 20.30 so na kraj nesreče prihiteli agenti letnega oddelka

in rešilec Rdečega križa, ki je vse tri člane družine odpeljal v glavno bolnišnico, kjer so jih sprejeli na oddelku za oživljanje s pridržano prognozo.

Po vsej verjetnosti so se vsi trije zastrupili z oglikovim oksidom; agenti letnega oddelka so namreč ugotovili, da je na plinski peč, ki jo je družina včeraj prižgala, manjkala izpušna cev, ki bi morala biti povezana z dimnikom. Zaradi tega je v stanovanju prišlo do reakcije, tako da so se njegovi popolnoma zaprti prostori nasičili z oglikovim oksidom in trije člani družine padli v globoko nezvest.

Razpečevala sta marihuano

Agenti letnega oddelka so opazili predsončenjem na Trgu Unità moška, ki sta ponujala nekemu mladostniku haši. Bila sta to 40-letni Giuseppe Conti iz okolice Messine in 29-letni Franc Kepec iz Ljubljane. Policija ju je prišla in nato preiskala tudi sobo, ki sta jo najela v penzionu «Germana». Tam sta razpečevala hranila 240 gramov marihuane. Mamilo so agenti zaplenili, njiju pa aretirali.

Prigode priletnega moškega

Po Ulici Giulia se je prejšnji večer, nekaj po polnoči sprehajal priletni moški v sami pižami. Policijski agenti, ki so po naključju peljali mimo, so pristavili avto in ga povprašali, kam je namenjen. Starček pa je bil tako zmehdan, da se ni več spomnil naslova svojega doma. Zajecljal je le svoje ime: Michele Sodnich. Policisti so ga zapeljali v bolnico, kjer so ga sprejeli na zdravljenje

O problemih kinodvoran «d'essai»

Avtorski filmi ne le za elito

Lani je obiskalo kinodvorane, kjer predvajajo avtorske filme, ali bolje filme «d'essai», okrog 5 milijonov Italijanov. Podatek je razveseljiv, posebno v časih, ko doživljajo kinodvorane globoko krizo, saj so velikokrat prazne ali skoraj prazne. V tem smislu je zgovoren negativni rekord 200 milijonov gledalcev, ki so ga v italijanskih kinodvoranah za beležili lani. Avtorski film, torej film, ki je kulturno angažiran in kakovosten, ne da bi imel značilnosti komercialnega produkta, žanje med publiko uspeh in je vse prej kot slabo zapisan, ali omejen na ozek krog ljubiteljev.

Priložnost za pogovor o dejavnosti in težavah, ki jih imajo lastniki kinodvoran «d'essai», združeni v organizaciji FICE (italijanska federacija kinodvoran d'essai), je nudila včeraj tiskovna konferenca, ki jo je sklical tržaški predstavnik FICE Piero Percavassi. Združenje je nastalo pred tremi leti na pobudo nekaterih lastnikov kinodvoran, ki jim je bilo

pri srcu predvajanje kvalitetnih filmov. Izбира je bila skoraj dolžnost, saj so imeli pred seboj samo dve možnosti: ali predvajati pornografijo, ali životariti, če ne celo zapreti dvorano, kar se dogaja vedno bolj pogosto tudi v Trstu. Alternativa se je izkazala za pozitivno, saj se je vključilo v federacijo okrog 300 lastnikov kinodvoran iz vse Italije. Pri nas pa zaenkrat ni večjega zanimanja s strani lastnikov, kajti v vsej deželi sta le dve kinodvorani «d'essai» in še ti sta obe v Trstu. Gre za kino Ariston in Lumiere. V prvem so se odločili predvsem za premierska predvajanja v okviru pobude «Festival festivalov», v drugem pa prirejajo razne cikle ali revije na določeno temo.

S kakšnimi težavami se morajo spopadati člani FICE? Percavassi je naštel predvsem tri: finančne, distribucijske in propagandne. Glede prvih je treba poudariti veliko nezanimanje ministrstva za kulturo in kulturnih odborov krajevnih usta-

nov do avtorskega filma. V Franciji dosega državni prispevek za ta sektor okrog 5 milijard lir, v Italiji pa so med lastnike kinodvoran «d'essai» razdelili lani le okrog 200 milijonov. In to kljub dejstvu, da prirejajo te kinodvorane kvalitetne pobude, tudi na področju šolske mladine. Tako je npr. kino Ariston priredil v prejšnjih letih ciklus matinej.

Razumeti je pri tem treba, da je predvajanje avtorskih filmov skrajno drago in tudi težko. Ker ne gre za komercialen film, se dogaja, da morajo lastniki najeti še pet ali šest drugih filmov, ali da se morajo obrniti na tuje distribucijske družbe, ki pa ne jamčijo točnega datuma za izročitev. Poglavje zase so slednji tudi izredno visoki stroški za reklamo, za katero morajo lastniki odšteti tudi nekajdeset tisoč zasluzek. Skratka, gledati dobre filme je prijetno, jih predvajati pa je vse precej kot to. Z novo zakonodajo in s predvideno razširitvijo FICE pa se bodo stvari verjetno obrnile na bolje.

Pred jutrišnjo skupščino

Socialisti: «Kdo je rekel da je v KZE že vse določeno?»

Pokrajinsko tajništvo PSI je včeraj izdalo tiskovno sporočilo, v katerem zanika vesti, ki so jih objavila sredstva množičnega obveščanja, češ da je med šeststrankarsko večino prišlo do sporazuma glede upravnega odbora krajevnih zdravstvenih enot, po katerem naj bi ponovno postal predsednik KZE demokristjan Pangher, dosedanji odbornik SSK Opelt pa naj bi odstopil svoje mesto republikancu Sossiju.

Socialisti užaljeno trdijo, da se ti vozlj še niso rešili in to zaradi notranjih sporov v demokristjanskih vrstah. Objavljene vesti izdajajo po njihovi oceni voljo do izsiljevanja, posredoval pa naj bi jih kdor hoče sebi naklonjeno ravnanje in sestavo odbora. Na koncu opozarjajo, da socialisti ne bodo sprejeli takih «iger za oblast», ki so proti interesom Trsta in porabnikov.

V komunikaciji so socialisti torej sprejeli precej ostro stališče do demokristjanov, ki so se očitno sami, brez soocanja z drugim političnim partnerjem, odločili za Pangherja. Socialisti moti njegovo ime, ker so že pred letom dni bili za njegov odstop zaradi preveč «predsedniškega» vodenja KZE. Kako bodo jutri, ko se sestane skupščina KZE za izvolitev novega odbora, konkretno zastopali to svoje stališče, pa ostaja odprto vprašanje.

Naj bo kakorkoli, če bo resnično prišlo do odstopa odbornika SSK, bo to pomenilo, da v upravnem odboru krajevnih zdravstvenih enot ne bo več nobenega Slovenca, in da bo torej prizadeta ne samo stranka, kateri Opelt pripada, pač pa celotna slovenska narodnostna skupnost.

26. 10. 1981

26. 10. 1983

Predragi

Patricijo

pred dvema letoma te je kruta usoda za vedno iztrgala od nas.

Ostal boš vedno v našem spominu

tvoja mama, papá in sestra

Križ, 26. oktobra 1983

Deželna komisija o razvoju kmetijstva

Glavni problemi razvoja deželnega kmetijstva v okviru agrarne politike po smernicah Evropske gospodarske skupnosti so bili včeraj v središču razprave na redni seji druge stalne komisije pri deželnem svetu, ki ji predseduje socialist Saro; glavno poročilo je imel prof. Mario Prestamburgo, docent na ekonomski fakulteti tržaške univerze.

Njegovo poročilo so v razpravi še dopolnili svetovalci Andrian (KPI), Braida (KD), Ciriani (PRI), Gambassini (Lpt), Persello (KD), Puppini (MF) ter sam predsednik Saro. Predvsem so se zaustavili okrog problematiki, ki zadevajo zadružne hleve, nezadostno deželno zakonodajo glede finansiranja iz komunalnih sredstev, pogozdovanje, distribucijski sistem, primerno tehnično pomoč in gospodarstvo goratih predelov.

Astrofiziki iz vsega sveta v repenskem Kraškem muzeju

V okviru desetdnevnega kongresa tudi glasbeni večer z nastopom
kitaristov Ferija in Guština ter seksteta «A. M. Slomšek»

Prejšnji teden se je v repenskem Kraškem muzeju zaključil desetdnevni astrofizični kongres, ki ga organizira Tržaški astronomski observatorij in oddelek za astrofiziko pri fakulteti za astronomijo na tržaški univerzi, ki že več let stanuje v repentabrski občini in je bistveno pripomogel k izbiri prostorov Kraškega muzeja za uresničitev znanstvenega shoda. Za to priložnost je prispele v Repen približno 40 astrofizikov z vsega sveta, ki so razpravljali in prikazali rezultate svojih raziskav in teorij o učinkih, ki jih izguba zvezdne mase povzroča na zvezdno okolje. Argument vzbujajo veliko zanimanje med astrofizičnimi znanstveniki, kajti nedavna astronomska opazovanja iz vesolja v valovni dolžini ultravijoličnih žarkov satelita IVE in infrardečih žarkov satelita IRAS (drugače bi ta spektralna območja bila nepredvidna zaradi zemeljske atmosfere) so dokazala, da v zvezdnih atmosferah obstajajo področja, kjer se plinska masa premika z visoko hitrostjo in kjer se plinska masa zastavi, poleg tega pa obstajajo tudi plinski ustroji ploščate oblike kot Saturnovi kolobarji. Spricho novih dožnanj so astrofiziki ugotavljali, katere plati so še nejasne in jih je treba še razviti bodisi raziskovalno kot teoretsko, da bi bolje razumeli fiziko zvezdnih atmo-

sfer. Kot raziskovalno temo za prihodnji astrofizični kongres, ki se bo vršil naslednje leto v Tucsonu v Arizoni (ZDA), so si znanstveniki zadali raziskovanje mehanizmov, ki povzročajo izgubo zvezdne mase in posledice, ki jih izguba zvezdne mase povzroča v zvezdnem razvoju.

V sklopu kongresa si je dr. Stalio zamislil tudi glasbeni večer. Ni naključje, da je za prireditve koncerta izbral repentabrsko cerkev in povabil slovenska kitarista Marka Ferija in Franka Guština ter deklški sekstet Anton Martin Slomšek. Koncert z izvajalci slovenske narodnosti je bil najbolj preprost način za seznanitev uglednih gostov z obstojem slovenske narodnostne manjšine v Italiji. Feri in Guština sta solistično in v duetu dovršeno izvedla skladbe Carullija, Fumica, Llobeta, Villa - Lobosa, Malatsa, Granadosa in Gangija, medtem ko so blage melodije slovenskih narodnih pesmi ter Luszackova in Brahmsova skladba, ki jih je ubrano zapel deklški sekstet Anton Martin Slomšek, prevzele poslušalce. Sekstet A. M. Slomšek sestavljajo dekleta, ki so večinoma dovršila tržaško učiteljsko A. M. Slomšek in vztrajno nadaljujejo s svojo pevsko dejavnostjo pod vodstvom Savice Mala'an. Ob koncu koncerta je sekstet s spremljavo kitaristov izabil navdušeno ploskanje z izvedbo Spethove skladbe Partita.

L. G.

Pogovor z odbornikom SKD I. Gruden prof. Legišo

«ANKETA NAJ PRIBLIŽA NAŠE DRUŠTVO STVARNIM INTERESOM VSEH VAŠČANOV»

Kulturne delavce nabrežinskega kulturnega društva Igo Gruden čaka temeljito delo. V teh dneh bo namreč steklo anketiranje vaščanov na tematično kulturnega življenja v Nabrežini. O anketi smo se pogovorili s kulturnim referentom SKD Igo Gruden prof. Zvonkom Legišo.

Kdaj in zakaj se je društvo pravzaprav odločilo za izvedbo te ankete?

Predvsem v zadnjih letih smo opazili v vasi precejšnje nezanimanje za kulturno življenje, saj so bile nekatere prireditve zelo malo obiskane. Naj omenim Prešernove proslave, ki so bile na dokaj kvalitetni ravni, predstavitev nove sezone SSG, gledališke predstave, predvajanja diaporativov, predavanja itd. Prav zaradi tega skušamo iskati vzroke za to določeno nezanimanje prav v posebni anketi, ki nam bo vsekakor služila za naše delo.

Na kakšen način pa je anketa sestavljena?

Anketo smo sestavili na standardni način in sicer tako, da daje posameznemu anketirancu možnosti za več odgovorov na dana vprašanja. Ta vprašanja pa se tičejo predvsem problemov celotnega društvenega delovanja, od premalo obiskanih prireditev do perečega vprašanja, neustreznosti sedanjega društvenega sedeža. Vsekakor o novem sedežu se je v glavnem samo govorilo. Anketa nadalje zaobjema vprašanja izletov in tudi pristopa fantov in deklet k pevskemu zboru in k društvenemu delovanju naplošno. V primeru, da se anketirancu zdijo odgovori na dana vprašanja nepopolni, lahko odgovori drugače, tako kot mu pač ustreza. Naj povemo še to, da je bila anketa sestavljena

Prof. Zvonko Legiša

specifično glede na razmere, ki vladajo v Nabrežini.

Prof. Legiša, kaj mislite, da bo širša javnost resno pristopila k tej pobudi?

Zelo realistično povedano, mislim, da bodo tisti, ki se za društvo zanimajo in so se že zdavnaj zanimali prav gotovo odgovorili na vsa vprašanja in obenem tudi nekaj koristnega predlagali. Seveda našli se bodo tudi tisti, ki bodo odgovorili površno in tisti, ki je sploh ne bodo pogledali. Nadvse konstruktivno kritiko bodo pa mogoče nudili tisti, ki sledijo nekako od zunaj vendar zelo natanko kulturnemu delovanju društva in prav ti bodo, po mojem mnenju, stvar objektivno presodili. Tisti pa, ki so bili do danes v ozadju, bodo pa imeli možnost aktivno pristopiti k društvu.

Ali bo anketiranje potekalo samo po Nabrežini ali tudi v drugih vaseh devinsko-nabrežinske občine?

Anketa bo v glavnem potekala v Nabrežini, prišle pa bodo v poštev tudi tiste vasi, ki so nekako kulturno vezane na SKD Igo Gruden.

Kakšne cilje pa mislite konkretno doseči s tem anketiranjem?

Mislím, da bodo iz te ankete prišli na dan zelo važni podatki kot so npr. zanimanje in želje ljudi, predvsem pa bomo lahko črpali iz teh podatkov konkretne predloge in konstruktivne kritike. Izkazalo se bo v tem primeru tudi kakšno odgovornost imajo vaščani in občani do SKD Igo Gruden. Najvažnejše pa je to da bomo, vsaj tako upam, dobili nove moči in mlade sile, ki bodo sodelovale pri programiranju kulturnih in vsesplošnih prireditev v našem društvu. Razvilo se bo na ta način tudi tesnejše medsebojno sodelovanje med SKD Igo Gruden z vaščani iz Nabrežine in seveda okoliških vasi naše občine.

BORIS DEVETAK

TRŽAŠKI
PARTIZANSKI
PEVSKI ZBOR
PINKO TOMAŽIČ

Upravni odbor
TPPZ «P. Tomažič»

sporoča vsem članom, da bo v petek, 28. oktobra, ob 20.30 vaja celotnega ansambla.

V drugi polovici večera pa bodo prikazani diaporativi z nedavnega obiska v Sovjetski zvezi.

Prireditve in sporočila
kulturnih društev
in organizacij

Foto Trst 80 priredi v petek, 28. t.m., ob 20. uri večer o pticah. Predaval bo študent biologije Bogdan Tome iz Ljubljane. Predavanje bo opremljeno s filmi in diaporativi. Vabljeni!

KD Rovte - Kolonkovec - Ul. Monte Sernio, prireja v soboto, 29. t.m., ob 20. uri celovečerni koncert zboru F. Venturini od Domja. Sodelovala bo tudi Suzana Žerjal. Vabljeni!

KD I. Grbec - Škedenj in KD Primorsko - Mačkoltje vabita v soboto, 29. t.m., ob 20.30 v Srenjsko hišo v Mačkoltju na koncert moškega pevskega zbora «Kralj Matjaž» iz Liburč na Koroškem.

Izleti

Praznovanje novega leta v Moskvi. Od 29. 12. 83 do 2. 1. 84 organizira Združenje Italia URSS 5-dnevni izlet v Moskvo. Za podrobnosti telefonirati na št. 220213 (Križ).

Združenje Union, Podlonjer in Sv. Ivan prireja 3. novembra enodnevni izlet v Vipavsko dolino. Informacije in vpisovanje v Ul. Valdirivo 30. II. nadstr., tel. 64459 ali 732858 vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure.

Gledališča

CANKARJEV DOM - Ljubljana
Razstave
Do 6. novembra (Sprejemna dvorana)
arheološka razstava Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije.

TEATRO STABILE
Sezona 1983-1984. — Vpisovanje in potrditev stalnih abonmajev pri krčkah raznih podjetij, v solah, sindikatih in pri osrednji blagajni gledališča (tel. 567-201 int. 12) in pri Uradu za abonmaje tel. 54-331. Glavna blagajna: tel. 69-406, 68-331, 65-700.

SLOVENSKO STALNO
GLEDALIŠČE - TRST
Borštnikovo srečanje danes, 26. t.m., ob 19. uri - Slovenska Bistrica; 27. t.m., ob 19.30 - Mestno gledališče v Ljubljani; 28. t.m., ob 18.30 - Kamnik; 29. oktobra ob 16.30 - Portorož; 30. oktobra ob 19.30 - Mestno gledališče v Ljubljani.

Kino

Ariston 16.30, 17.55, 19.20, 20.45 in 22.15 «Zelig». Režija W. Allen. W. Allen in M. Farrow.

Eden 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 «2019 do po la caduta di New York».

Fenice 17.00, 18.40, 22.20, 22.15 «Flashdances». J. Beals, M. Nuori, B. Bauer. Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.10 «I porno vizi delle super bocche». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.10 «Super training loves». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.10 «L'ospedale più pazzo del mondo».

Grattacielo 17.00 — 22.15 «Miriam si sveglia a mezzanotte». D. Bowie, C. De-nueve, S. Sarandom. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Mignon 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 «Psych II». A. Perkins, V. Miles. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 «Rimmel». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Capitol Danes zaprto.

Moderno 16.00, 18.00, 20.00 in 22.00 «Io, Chiara e lo Scuro». F. Nuti, G. D. Sio. Režija M. Ponzi.

Radio 15.30, 17.00, 18.30, 20.00 in 21.30 «Operazione sesso». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 «Hanky Panky fuga per due». G. Wilder, O. Rodner, K. Quinlan, R. Widmark. Režija S. Poitier.

Lumiere 17.00, 18.40, 20.20 in 22.00 «Chi sta bussando alla mia porta?». H. Keitel, T. Bethune. Režija Martin Scorsese.

Aleone 15.30 — 22.00 «I sette dell'Orsa maggiore». E. Manni, E. Rossi Drago. Režija D. Coletti.

Mari in Saši Volčič se je pridružil

NIKOLA

Ob rojstvu prvorojenke iskreno čestitajo staršema teta Zala, stric Jože, nona ter bratranci.

Koncerti

GLASBENA MATICA TRST

Sezona 1983-84, 1. abonmajski koncert: Camerata Slovenica (Brahms, Dvorak). Prodaja abonmajev v pisarni Glasbene matice od 15. do 17. ure vsak dan in uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Razna obvestila

Repentabrska občinska uprava objavlja razpis za honorarno službo 2 delavcev. Naloga službe: urej vanje gozdnih poti.

Ob ponedeljkih, sredah in petkih med 19. in 20.30 se na osnovni šoli A. Sirk v Križu lahko vpišete na tečaj slovenskega in angleškega jezika, ki ju za odrasle prireja Tržaška ljudska univerza. Vpisovanje se zaključuje v petek, 28. oktobra.

V soboto, 29. t.m., ob 20.30 v Trstu v cerkvi sv. Frančiška Asiškega - Ul. Giulia, bo na sporedu oratorij «Sv. Frančišek, vir ljubezni». Glasbo je napisal znani skladatelj Avgust Ipavec. Nastopajo: solisti, mešani zbor, otroški zbor, zbor frančiškanov, zbor redovnic in orkester. Skupno nastopa 362 izvajalcev. Vabljeni!

Upravni odbor Doma A. Sirk iz Križa obvešča, da bo od nedelje, 30. 11., spet začel obratovati društveni bar. Na otvoritev, ki bo ob 17. uri, so vabljeni člani KD Vesna in ŠD Mladina ter vsi vaščani.

VZPI - ANPI sklicuje predkongresno zborovanje članov Sv. Jakoba, Pončane in Magdalene ter mestnega središča. Skupščina bo v četrtek, 27. t.m., ob 19. uri v Ljudskem domu na Pončani.

Šolske vesti

Volilna komisija liceja F. Prešeren obvešča dijakke, da je 31. t.m. zadnji dan za vložitev kandidatnih list.

Prispevki

Ob drugi obletnici smrti Patricija Košute darujeta Danjela in Mauro 20.000 lir za komunistični tisk, 20.000 za sekcijo KPI «J. Verginella», 20.000 za sekcijo KPI «D. Vittorini» in 20.000 lir za mladinski odsek KD Vesna.

Ob drugi obletnici smrti Patricija Košute darujejo starši in sestra 25.000 lir za mladinski krožek Vesna, 25.000 za KD Vesna in 25.000 lir za Delo.

Nomesto cvetja na grob Stanka Babica daruje Olga Ban 20.000 lir za Tržaški oktet.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 26. oktobra
DEMETRIJ
Sonce vzide ob 6.36 in zatone ob 17.02 — Dolžina dneva 10.26 — Luna vzide ob 20.05 in zatone ob 11.27.

Jutri, ČETRTEK, 27. oktobra
ANTONIJA

Vreme včeraj: temperatura zraka 15.1 stopinje, zračni tlak 1025.4 mb raste, veter 10 km na uro severozahodnik, vlaga 44-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 17.4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Bianca Rigutti, Andrea Rumiano, Nicole Tagliapietra. UMRLI SO: 74-letna Leonilda Chiasa lotti, 92-letna Vittoria Boschini, 3 mesece star Gabriele Piccini, 74-letna Nerina Giorgi vd. Wabitsch, 69-letni Riccardo Franceschino, 84-letna Maria Stoisich vd. Celli, 79-letni Carlo Secoli, 79-letna Angela Marsettic por. Goia, 73-letna Maria Andreassi vd. Detela, 72-letni Gordan Sterle, 74-letne Teresa Pigatti vd. Petz, 80-letna Ida Macorig vd. D'Alessandro, 87-letna Giuseppina Bugatto vd. Degrassi, 71-letni Giorio Muljevic, 58-letni Livio Gionchetti, 83-letni Antonio Ledi, 76-letna Nazaria Stefani por. Moschini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baionanti 50, Zgonik, Milje (Drevored Mazzini).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Zgonik, Milje (Drevored Mazzini).

LEKARNE V OKOLICI
Bollunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sestlan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 14. do 8. ure tel. 9171 predpraznična od 20. do 20. ure in praznična od 8 do 20.

Čestitke

Danes praznuje svoj 15. rojstni dan RAFAELA KOSUTA (Križ 172). Vse najboljše ji iz srca želita Sonja in Lorenzo Bogatec.

Danes praznuje LEOPOLD ADAM svoj 80. rojstni dan. Ob visokem jubileju mu čestitajo vsi domači, še posebno pa vnuk Samo.

Včeraj je praznoval svoj rojstni dan JOŽKO REBULA iz Praprota. Vse najboljše mu želijo vsi, ki ga imajo radi, posebno pa žena Katja in hčerka Sonja, ki pošilja očku vrhan koš poljubčkov. Danes praznujeta v Mačkoltju 25-letnico poroke ERNEST in JOLANDA SMOTLAK. Ob tem jubileju jima čestitajo in iz srca želijo, da bi skupaj preživela v krogu svojih dragih še mnogo takih let v zdravju, sreči in zadovoljstvu. Gina, Mirko, Franka, Marko ter družina Markovič.

MENJALNICA vseh tujih valut

	25. 10. 1983
Ameriški dolar	1.575
Kanadski dolar	1.270
Švicarski frank	747
Danska krona	165
Norveška krona	213
Svedska krona	200
Holandski florint	540
Francoški frank	197
Belgijski frank	26
Funt sterling	2.365
Irski sterling	1.865
Nemška marka	607
Avstrijski šiling	86
Portugalski eskudo	10.50
Španska pezeta	9.80
Japonski jen	6
Avstralski dolar	1.300
Grška dramma	13.50
Debeli dinar	11.30
Mali dinar	11

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-466

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

IŠČEM službo kot uradnik, končani vojaški rok. Telefonirati na št. 228813 ob urah kosila.

ENKRATNA PRILOŽNOST! Zaradi nujne selitve prodam po izredno ugodni ceni lepo stanovanje v mestu na povčni dročji z vsemi uslugami. Telefonirati vsak dan od 19. do 20. ure na št. 040/826495.

30-LETNA ŽENSKA s prakso išče delo kot čistilka uradov, trgovin ali kot družinska pomočnica. Tel. 811396 od 12. ure dalje.

PRODAM pletilni stroj SINGER MA-GLABELLA. Tel. 213518.

PRODAM po zelo ugodni ceni 2 mikrofona SENNHEISER mod. MD 441, 2 mikrofona RCF mod. MD 1750 in 1 mikrofona AKG mod. D 1200. Telefonirati na št. 830383.

IŠČEM USLUŽBENCA, večvega komercialnega dejavnosti, za izvoz in uvoz (odnosi z bankami, zbornico, tovarnami in špedicijami) za delo v Gorici. Znanje italijanskega in slovenskega jezika. Informacije na upravi PD v Gorici. Drevored 24. maja (tel. 83382).

Debata o filmu «Vas ob meji»

V Društvu slovenskih izobražencev je bil v ponedeljek kulturni večer, posvečen avstrijskemu TV filmu «Vas ob meji», ki govori o zgodovini in življenju koroških Slovencev in ki je izzval v Avstriji val polemik. Po prikazu drugega nadaljevanja filma se je razvila razprava, v kateri so prisotni poudarili veljavnost dela, čeprav so bila mnenja različna.

Koledar dramskega sporeda radia Trst A za november

Od 31. oktobra do 26. novembra (ponedeljek, sredo, petek ob 14.10): roman v nadaljevanjih (umetniško branje). Pavle Zidar «OČE NAŠ». V tem romanu avtor upodablja z bogato stvarjalno izkušnjo bizarno slikovite, predvsem kmečke, animacijsko-primitivne eksistence. Vrsta novih pripovednih epizod, ki razširjajo in dopolnjujejo podobo Dolenjske nekaj let po zadnji vojni. Dramaturška redakcija in režija Marjana Prepeluh. Produkcija «Radio Trst A».

V torek, 1. novembra, ob 18. uri: izvirna radijska igra. Mirko Mahnič «EDVARD KOČBEK». 3. novembra pred dvema letoma je umrl Edvard Kočbek. Umrlo je — kot je nekdo zapisal — zemeljsko telo pesnika, esejista, politika, misleca in bojevnika za kulturno svobodo in politično dostojanstvo slovenskega človeka in ljudstva. Avtor Mirko Mahnič je v tem delu poskušal ujeti vse razsežnosti Kočbekevega življenja in ustvarjanja: od poezije pa do aktivnega deleža v prelomnem partizanskem štiriletju. Režija avtor. Produkcija «Radijski oder».

V soboto, 5. novembra, ob 18. uri: v Bregu nekoč in danes. Marija Petar «POD KOSTANJEM». Drugi od treh radijskih prizorov iz življenja naših ljudi v Bregu. Pod starim kostanjem se starejši krajani pogovarjajo in obujajo spomine. Pogovarjajo se o tem in onem pa tudi o pašnih, ki jih zdaj ni več in ki so jih prodali za tovarno «Velikih motorjev». Tudi zemlja umira tako kot oni sami. Režija Adrijan Rustja. Produkcija «Slovensko stalno gledališče v Trstu».

V torek, 8. novembra, ob 18. uri: odprti dramski val. V sklopu sodelovanja in izmenjav z osrednjo slovensko radijsko ustanovo RTV Ljubljana bomo predvajali radijski prvenec zdaj že uveljavljenega slovenskega pisatelja in esejista Dimitrija Rupla «SANJE STAREGA MURNA». Ruplova igra je raziskava o usodi Vladimira Martelanca, primorskega Slovenca in italijanskega komuniste, ki je v svojem poštemem in revolucionarnem življenju okusil Stalinovo Sovjetsko zvezo in nacistične lagerje, kjer se je tudi izteklo njegovo življenje. V glavnih vlogah nastopajo Radko Polič, Polde Bibič, Slavka Gavina, Jožica Avbelj in Boris Cavazza. Režija Borut Trekman.

V soboto, 12. novembra, ob 18. uri: komorna igra. Pavle Lužan «TERCET». V tej igri predstavnik najmlajše slovenske pisateljske generacije, ubeseduje groteskne refleksije resničnosti našega časa. Osrednji problem nekomunikativnosti skuša razkriti na najbolj arhetipski konvenciji našega vsakdana: na zakonski zvezi kot obliki človeške skupnosti. Klasični trikotnik torej, s klasično zasedbo: mož, žena in možici. Režija Mirč Kragelj. Produkcija «Radijski oder».

V torek, 15. novembra, ob 18. uri: slovenska žena v boju in delu. Balbina Baranovič Battelino «ZOFKA KVEDROVA». Igra o pestri usodi slovenske pisateljice Zofke Kvedrove, urednice «Edinosti» v Trstu, kjer je pisala o ženskih in socialnih vprašanjih, zelo aktivno pa se je zavzemala za kulturno, socialno in politično osveščanje ženske. Režija avtorica: Produkcija «Radijski oder».

V soboto, 19. novembra, ob 18. uri: France Bevk «KAPLAN MARTIN ČEDERMAC». Ponašitev Izidor Predan. Še ena igra iz repertoarja «Beneškega gledališča». To pot delo «Kaplan Martin Čedermac» Franceta Bevka — pisatelja, ki je po dostopnosti in popularnosti svojih del v pravem pomenu besede slovenski ljudski pisatelj. Radijska priredba in režija Adrijan Rustja.

V torek, 22. novembra, ob 18. uri: odpustni grehi: Apulej - Jože Rode «NEZVESTA ŽENA IN GIZDALIN». Druga zgodba iz niza okroglih povesti. Povzeta je iz znamenite knjige «Metamorfoze», ki jo poznamo tudi pod naslovom «Zlati osel (Asinus aureus)». To je tudi edini roman iz latinske književnosti, ki je prišel do nas v celoti. Obsega 11 knjig, v njih pa Apulej pripoveduje o mlademu Luciju, ki ga je čarobni akt spremenil v osla, potem pa je spet postal človek. Režija Boris Kopal. Produkcija «Radio Trst A».

V soboto, 26. novembra, ob 18. uri: «PORRETI NAŠIH IGRALCEV — MIRA SARDOČ». Beseda in misel v interpretaciji in pripovedi ene od najpriljubljenejših igralk slovenskega stalnega gledališča v Trstu. Radijska realizacija Nataša Sosič. Produkcija «Radio Trst A».

Od 28. novembra do 23. decembra (ponedeljek, sredo, petek ob 14.10): roman v nadaljevanjih (dramatiziran roman). Miguel de Cervantes Saavedra «VELEUMNI PLEMIČ DON KIHOT IZ MANČE». Ena izmed najčudovitejših stvaritev človeškega duha. Po svojem humanizmu je ta roman zlahtno ljudsko književno delo, saj je glavni junak Don Kihot s svojim globoko humanim idealizmom in bojem za poštenje in pravico predstavnik vsega najplemenitejšega v življenju. Njemu ob strani stoji oproda Sancho Pansa s svojim praktičnim in realističnim pogledom na svet. Prevod Niko Košir. Dramatizacija in režija Jože Babič. Produkcija «Slovensko stalno gledališče v Trstu». Ponovitev.

V torek, 29. novembra, ob 18. uri: Tone Partljič «VELICASTNA SMRT DRAMSKEGA IN TELEVIZIJSKEGA IGRALCA VINKA KURENCA». Radijska humoreska. Režija Jože Babič. Produkcija «Slovensko stalno gledališče v Trstu». Ponovitev.

Svojevrstna umetnina

Oblikovalec Domenico Albion je izdelal svojevrstni klobuk. Da bi njegovo delo imelo večji učinek, je klobuk najprej pomeril dekletu v Evinem oblaku. Vsekakor gre za učinkovito abinacijo...

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 12.00 Dnevnik 1 - flash
- 12.05 Halo, Raffaella?
- 13.25 Vremenske razmere
- 13.30 Dnevnik 1
- 14.00 Halo, Raffaella - zadnji poziv
- 14.05 Sulle strade della California - TV film
- 15.00 I giorni della libertà
- 15.30 Dal cucchiaino alla città - Šola in vzgoja
- 16.00 Risanke
- 16.50 Danes v parlamentu
- 17.00 Dnevnik 1 - flash
- 18.00 Teden dni na Sinodou
- 18.40 Kviz
- 19.45 Almanah jutrišnjega dne in Vremenske razmere
- 20.00 Dnevnik 1
- 20.30 Casa Cecilia (un anno dopo)
- 21.35 Caccia al tesoro
- 22.35 Dnevnik 1
- 22.45 Srečanje s kinematografijo
- 22.50 Sportna sredo

Drugi kanal

- 13.00 Dnevnik 2
- 13.30 Capitol 23. nadaljevanje
- 14.15 Tandem... in partenza
- 14.30 Dnevnik 2 - flash
- 14.35 - 16.30 Tandem

- 16.30 Tečaj angleškega jezika
- 17.00 Rhoda - TV film - Joejeva prva žena
- 17.30 Dnevnik 2 - flash
- 17.35 Iz parlamenta
- 17.40 Kronika, kviz, knjige, kino, gledališče, moda itd.
- 18.30 Športni dnevnik
- 18.40 Inšpektor Derrick - TV film
- 19.45 Dnevnik 2
- 20.30 Lo stato da salvare
- 21.35 Oltre la porta - film
- 22.35 Dnevnik 2
- 22.40 Drugi del filma - Oltre la porta
- 23.45 Dnevnik 2 - zadnje vesti

Tretji kanal

- 13.30 Šola in vzgoja
- 14.00 Nogomet: Romuni - Italija
- 15.45 Šola in vzgoja
- 16.15 - 18.35 40 anni dopo - Slike v črnem
- 18.35 L'Orechiochio - glasbena oddaja
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.35 Gente... come noi
- 20.05 Šola in vzgoja - kar bi moral vsakdo vedeti
- 20.30 Maria Walewska - film
- 22.15 Delta Special
- 23.15 Dnevnik 3

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 8.50 TV v šoli
- 17.35 Poročila
- 17.40 Ciciban, dober dan
- 17.55 MPF Celje 83. - mladinski pevski zbori, 2. del
- 18.25 Gorenjski obzornik
- 18.45 Mostovi
- 19.10 Risanke
- 19.24 TV in radio nocoj
- 19.25 Zrno do zrna
- 19.30 Dnevnik 1
- 19.55 Vreme
- 20.00 Portret poročene ženske - mehiški film
- 21.40 Miniature: France Kralj
- 22.00 Dnevnik II.

Koper

- 14.00 in 16.30 Odprta meja
- 17.00 TVD - Novice
- 17.05 TV šola - Jedrska revolucija
- 17.30 Dnevi maščevanja - film
- 18.50 Risanke
- 19.30 TVD - vse danes

- 19.50 Prednočje - novice in zanimivosti
- 20.00 Nogomet: Basel: Švica - Jugoslavija
- 21.45 Turistični vodič
- 22.00 TVD - nocoj
- 22.10 Koprski srečanja
- 22.40 Gimnastika: Budimpešta - svetovno prvenstvo

Zagreb

- 16.30 Videostrani
- 16.40 Življenje brez konca - nadaljevanje
- 17.40 Poročila
- 17.45 Grom
- 18.15 TV koledar
- 18.25 Kronika občine Bjelovar
- 18.45 Zeleni kabaret
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Basel: nogomet: Švica - Jugoslavija
- 21.45 Budimpešta - SP v gimnastiki
- 22.30 TV dnevnik

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Dobro jutro Italija
- 9.00 Una vita da vivere - TV roman
- 10.00 Rubrike
- 10.30 Alice - TV film
- 11.00 Rubrike
- 12.00 Help - kvizi
- 12.30 Bis - kviz
- 13.00 Il pranzo è servito - nagradna igra
- 13.30 Sentieri - TV roman
- 14.30 General Hospital - TV roman
- 15.30 Una vita da vivere - TV roman
- 16.50 Hazard - TV film
- 18.00 Ralphsupermaxieroe - TV film
- 19.00 Jenny e Chachi - TV film
- 19.30 Baretta - TV film
- 20.25 Dallas - TV film
- 21.25 Oltre il giardino - film
- 23.25 Speciale Canale 5
- 00.25 Piangerò domani - film

RETEQUATTRO

- 10.00 Očka, dragi očka - TV film
- 10.30 Bonn il saccheggiatore - film
- 12.15 Quella casa nella prateria - TV film
- 13.15 Padroncina Flo - Novela
- 14.00 Agua Viva - novela
- 14.50 Una ragazza da sedurre - film
- 16.20 Risanke
- 17.20 Dr. Slump e Arale - risanke
- 17.50 Cips - TV film
- 18.50 Dancin' Days - novela
- 19.30 La famiglia Brandford - TV film
- 20.30 Un milione al secondo - kviz
- 22.20 Vegas - TV film
- 23.20 Genova - speciale salone nautico
- 23.50 Superstunt II. - film

ITALIA 1

- 10.15 La tua pelle brucia - film
- 12.10 Gli eroi di Hogan - TV film
- 12.40 Vita da strega - TV film
- 13.00 Bim bum bam
- 14.00 Cara cara - TV novela
- 14.45 Febbre d'amore - TV roman
- 15.30 Aspettando il domani - TV roman
- 16.05 Bim bum bam
- 17.50 La casa nella prateria - TV film
- 18.50 La donna bionica - TV film
- 19.45 Italia 1 - flash
- 20.00 I puffi - risanke

- 20.30 La settimana bianca - film
- 22.15 Ad ovest di Paperino - film
- 24.00 Agenzia Rockford - TV film
- 1.00 Cannon - TV film

TELEPADOVA

- 10.00 TV film
- 10.30 Laura - TV film
- 11.15 Cuore selvaggio - TV film
- 12.00 Agente Pepper - TV film
- 13.00 Risanke
- 14.00 Laura - TV film
- 14.45 Cuore selvaggio - TV film
- 15.45 Codice 3 - TV film
- 16.30 Risanke
- 19.30 L'incredibile Hulk - TV film
- 20.30 Pane, burro e marmellata - film
- 22.00 Charlie's Angels - TV film
- 23.00 Il cacciatore - TV film
- 24.00 L'Italia s'è rotta - film

TRIVENETA

- 9.30 Gli eroi di Hogan - TV film
- 10.00 Monitor
- 12.30 Horoskop
- 12.40 Cowboy in Africa - TV film
- 13.30 Risanke
- 14.00 Medusa - TV film
- 14.30 Film
- 16.00 Filmski program
- 18.30 Risanke
- 19.00 Sicestreet - TV film
- 20.00 La baia di Ritter - TV film
- 20.30 Dodici vite violente - film
- 22.00 La famiglia Smith - TV film
- 23.30 Il rigattiere

TELEFRIULI

- 11.45 Scrivi la frase... vinci la Opel - igra
- 12.45 TV dnevnik
- 13.00 Funny Face - TV film
- 13.30 Anche i ricchi piangono - TV film
- 14.00 Il 7. viaggio di Simbad - film
- 15.40 Risanke
- 16.00 L'uomo e la città - TV film
- 18.55 Funny Face - TV film
- 19.25 Horoskop
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Anche i ricchi piangono - TV film
- 22.15 Che tombola
- 23.15 Scrivi la frase... vinci la Opel
- 23.30 Abat-jour
- 23.35 Tutti gli uomini del re - film

TELEQUATTRO

- 8.30 Povezava z oddajnikom Italija 1
- 19.00 Dogodki in komentarji

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.40 Pravljičica; 8.10 Od Milj do Devina; 8.40 Glasbena matineja; 10.10 Verdijeve in Wagnerjeve obletnice; 11.25 - 13.00 Opolandski zbornik; 11.30 Beleška; 12.00 Človek, kam hitiš? Glasbeni potpuri; 13.20 - 17.00 Radijsko popoldne; Naši zbori: moški zbor «Jezero»; 13.45 Glasbene raznolikosti; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Joseph Sheridan Le Fanu: «Stric Silas ali Usodna dedščina»; 14.35 Diskorama; 16.00 «Ko trkam na nebesna vrata...»; 16.30 Tja in nazaj; 17.10 Mi in glasba: nova koncertna sezona Glasbene matice; 18.00 Slučajnosti med literaturo in fantastiko; 18.30 Glasbene podobe.

RADIO OPČINE

Do 14.00 Glasba za vse okuse; 14.00 Glasba po željah; do 18.00 Glasba; 18.00 Dober nasvet - dragocen nasvet (vodi Alenka); 19.00 American radio (vodi Pavlo); do 20.45 Glasba; 20.45 Spoznavajmo jih (vodi Igor); dalje Non stop glasba.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro, Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved, Cestne razmere, EP, Objave; 6.45 Prometni servis, Napoved radijskih in TV programov; 7.00 Zaključek jutranjega programa; 7.15 Val 202; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper, Glasba, zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Glasbene šole, Objave, kinospored, EP; 14.20 Mladinska glasba; 14.35 Zabavno glasbena oddaja; 15.25 Ekonomska priporočila; 15.30 Glasbeni kiosk - CGP delo; 15.45 EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik, Objave; 17.30 Pogovor o...; 18.00 Zaključek.

Na portoroškem letališču bo danes pristalo avstrijsko letalo, z več kot 50 sedeži, kar predstavlja mejnik v razvoju portoroškega letališča. Danes bo zasedal izvršni svet obalne skupnosti, v Koprju pa občinska skupščina. Ob 13.20 boste lahko prisluhnili prispevku z naslovom «Človeštvo ima pravico do miru», naš pogovor ob 17.30 pa je namenjen sedanjemu deviznemu režimu v Jugoslaviji.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev in glasba; 7.00 Horoskop; 9.15 Savić record; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.10 Otroci pojejo; 10.35 Vrtljak; 11.00 Svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Med glasbo; 15.00 Brez meja - italijanski dialogi; 16.00 Kino danes; 16.15 Edig Galletti; 17.00 L'opera romantica; 17.32 Time music.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radijo tudi mi; 10.30 Pesem skozi čas; 11.00 Odprti prostor; 11.30 Ljubzenska noč; 12.03 Via Asiago Tenda - spektakel; 13.20 Karavana; 13.28 Master - glasbena oddaja; 15.03 Nogomet: Italija - Romuni; 17.30 Jazz na radiu; 18.00 Objektiv Evrope; 19.20 Glasbeni interval; 20.00 L'angolo azzurro.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.35 Prometne informacije; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Pisan svet pravljic in zgodb; 8.30 Govorimo makedansko, govorimo srbohrvaško; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Ali poznate?; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 Vrtljak; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Bohuslav Martinu: Legenda iz dima po pečenem krompirčku; 18.30 S knjižnega trga; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z Blejskim kvintetom.

Enoten nastop proti krčenju delovnih mest v javnih podjetjih

Protestna manifestacija delavcev Ansaldo

«Odklanjam dopolnilno blagajno brez točnih in trdnih jamstev glede usode našega in vseh podjetij z državno udeležbo. Poseg, kakršnega nam vsiljujejo, pomeni samo zmanjševanje delovnih mest v podjetju.» To so jasno povedali na včerajšnji manifestaciji kovinarji, delavci tržiškega podjetja Ansaldo, zadnjega, ki se je znašlo v težkem položaju, zaradi kr-

čenja obsega naročil. Izhod iz krize pa v odgovornih krogih, podjetje namreč spada v skupino IRI, vidijo v krčenju števila delovnih mest. Prvi znaki krize so se pokazali že pred meseci, vendar je odločitev o posegu po izredni dopolnilni blagajni za 120 delavcev, kar predstavlja približno desetino vseh zaposlenih v podjetju, prišla šele te dni. Odločitve, ki je ra-

zumljivo naletela na oster in ogorčen protest delavcev in sindikatov. Po krizi ladjedelništva, tekstilne industrije in drugih dejavnosti, pomeni to nov hud udarec tržiškemu in goriškemu gospodarstvu nasploh.

Na odločitev vodstva podjetja Ansaldo so delavci že v ponedeljek odgovorili z razčlenjeno stavko in z blokado glavnega vhoda v podjetje, večeraj dopoldne pa so po tržiških ulicah pripravili manifestacijo, skupaj z delegacijo delavcev Italcantieri in imeli krajše zborovanje na trgu pred županstvom, kjer je govoril član pokrajinskega in deželnega vodstva sindikata kovinarjev, Giancarlo Valenta. Opozoril je na nujnost enotnega nastopa vseh delavcev podjetij z državno udeležbo. Ne gre, da bi reševali samo to ali drugo podjetje, v tem ali drugem kraju.

Prav zaradi tega bo v prihodnjem tednu v Trstu velika skupna manifestacija delavcev vseh kriznih podjetij z državno udeležbo, od ladjedelnice do Ansaldo in Safoga, da omenimo samo tista podjetja, ki imajo sedež v goriški pokrajini.

Skratka treba je najširše enotnosti. To so poudarili tudi na včerajšnjem srečanju, po manifestaciji, z upravitelji tržiške občine.

Reorganizacija zdravstva v goriški pokrajini

Spricho periodičnih kriz, ki pretresajo vodstvene organe goriške KZE in spricho stalno prisotnih protislovij in neurejenih političnih odnosov, predstavlja osebje, zaposleno v zdravstvenih ustanovah danes edino osnovo in jamstvo, da bo mogoče reformo zdravstvene službe, vendarle urešničiti tudi na Goriškem. Tako je bilo slišati na ponedeljkovi tiskovni konferenci, ki jo je sklical sindikat uslužbencev v zdravstvenih ustanovah, da bi pojasnil že lani izdelan predlog o reorganizaciji zdravstva na teritoriju. Gre za prvi korak, ki bi ga morala napraviti KZE, ki pa ni bil nikoli storjen. Zato se tudi danes nahajamo v tako težavnem položaju. V reorganizacijo zdravstvene službe s ciljem intenzivnejše izrabe obstoječih struktur in kvalitetnejših storitev sili splošni gospodarski položaj s krčenjem izdatkov v zdravstvu.

Kakšen je pravzaprav predlog sindikatov? Celotno območje, ki je zdaj v pristojnosti KZE bi razdelili na okrožja. Teh naj bi bilo okrog deset, vsako pa naj bi skrbelo za zdravje od 10 do 30 tisoč občanov. Različno pač od lokacije posameznih okrožij. V vsakem okrožju naj bi bila popolna ekipa (od 20 do 40 oseb) zdravstvene-

ga in drugega osebja. Rezultat reorganizacije zdravstvene službe na teritoriju bi bil dvojen: smotnejša uporaba razpoložljivega osebja, zmanjšanje števila postelj v bolnišnicah, glede katerega smo na Goriškem na prvem mestu, v deželnem, menda pa tudi v državnem merilu.

Predlog sindikata omenja tudi pre-

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

razpisuje

ABONMA ZA SEZONO 1983-84

V GORICI

Vpisovanje abonmentov pri blagajni Kulturnega doma v Gorici, Ul. Brass, telefon 33288, vsak delavnik razen sobote, in sicer od 12. do 15. ure do 28. oktobra.

Opozarjamo, da je abonma za red B že razprodan.

ureditev obstoječih štirih javnih bolnišnic, z ukinitvijo premalo zasedenih oddelkov, združitvijo oddelkov, odpravo dvojnikov in specializacijo. Tako naj bi samo v eni zdravstveni ustanovi imeli specializiran oddelke za ginekologijo in porodnišnico s priključenim pediatričnim oddelkom, ena bolnišnica bi se morala usposobiti za zdravljenje in oskrbo ostarelih pacientov in za zdravljenje bolezni pri katerih je rok zdravljenja zelo dolg. V ostalih dveh bolnišnicah bi organizirali posamezne specialistične oddelke, brez dvojnikov, z izjemo kirurškega in splošnega medicinskega oddelka.

Preureditev v javnih bolnišnicah bi seveda potekala postopoma, vendar v vnaprej določenem roku.

Istočasno s preureditvijo bolnišnic, bo treba preurediti sedanj način organizacije hitre pomoči, predvsem pa usposobiti enoten center. Novo, pomembnejšo vlogo, naj bi zaupali zdravnikom splošne prakse.

To so seveda predlogi in želje, ki jih bodo sindikati v prihodnjih dneh in tednih pojasnili na številnih skupščinah, v načrtu pa imajo nov javni posvet o tem prečnem vprašanju.

DOGODKI NA GORIŠKEM V ZADNJEM TEDNU

V Gabrjah so se na rednem običnem zboru zbrali člani Kulturnega društva Skala in ocenili nadvse uspešno delovanje v obdobju od decembra leta 1980 do danes. V tem času so izvedli kar dva občna zbora, uredili društveni sedež in organizirali vrsto raznih prireditev. Zdaj imajo v načrtu večje popravilo poslopja, v katerem je sedež društva. (Na sliki: predsedstvo občnega zbora in dosedanj upravitelj društva)

Na Goriškem se je v nedeljo mudila delegacija Zveze vojnih invalidov iz Ljubljane in drugih krajev. Na goriškem glavnem pokopališču so se s položitvijo cvetja poklonili spominu tamkaj pokopanih partizanskih borcev, zatem so si ogledali še spomenike v Štandrežu, Podgori in nekaterih drugih krajih ter tudi naš Kulturni dom. V Gorico so prišli na povabilo pokrajinskega odbora vojnih invalidov. (Na sliki: med polaganjem venca na goriškem pokopališču)

V SOBOTO KONCERT CAMERATA SLOVENICA

S sobotnim koncertom komorne skupine Camerata Slovenica v Kulturnem domu, se pričena letošnja glasbena sezona, za katero skrbi Glasbena matica, v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete. V sezoni, ki bo trajala tja do aprila, se bo zvrstilo še pet koncertov.

Ansambel, ki ga sestavljajo odlični solisti Primož Novšak, Monika Skalar, Bogumil Kosi, Ciril Škerjanec in Aci Bertonec, bo nastopil v Kulturnem domu v Gorici, v soboto, 29. t.m., ob 20.30.

GLASBENA MATICA
s sodelovanjem z
ZSKD in ZSKP

priredi

Komorni koncert

SKUPINE

«CAMERATA SLOVENICA»

Nastopajo: PRIMOŽ NOVŠAK - violina, MONIKA SLAKAR - violina, BOGOMIL KOSI - viola, CIRIL ŠKERJANEC - violončelo, ACI BERTONCELJ - klavir. Sobota, 29. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu.

Vabljeni!

Razprava v pokrajinskem svetu

Resolucija KPI, PSI in SSK o rabi slovenščine v svetu

V goriškem pokrajinskem svetu se je sinoči nadaljevala razprava o programskem dokumentu petčlanske koalicije, ki ji načeljuje socialist Silvo Cumpeta. Razpravo sta že v ponedeljek pričela komunist Silvano Poletto in krščanski demokrat Giorgio Bergamin. Poletto je v daljšem posegu izrekel vrsto kritik na račun delovanja prejšnjega odbora na pokrajini, zlasti v odnosih med odborom in svetom, v delu stalnih komisij, v odnosih med večino in manjšino.

Medtem ko so bili začetni posegi bolj splošnega značaja, je bilo v včerajšnji razpravi govor o bolj konkretnih zadevah, precej pozornosti pa namenjene slovenski problematiki. O tem sta govorila socialist Cej in komunistka Devetakova, omenili pa so ga tudi nekateri drugi svetovalci.

Socialist Cej je pretežno del svojega posega osredotočil prav na prikaz različnih aspektov slovenske problematike in opozoril na nujnost, da pride končno do sprejema osrednjih zakonskih norm za zaščito slovenske narodnostne skupnosti ter opozoril na vrsto drugih vprašanj, povezanih s tako imenovano politiko ob meji. Opozoril je zlasti na ozračje, ki se ustvarja z izjavami raznih dostojanstvenikov (nadškof Bommarco) ter z gonjo proti slovenskim srednješol-

cem zaradi njihovega svojevrstnega pozdrava ob obisku predsednika Pertinija. Cej je svoje izvajanje zaključil s krajšim posegom v slovenščini.

Glede slovenske problematike velja opozoriti, da je svetovalka KPI Aleksandra Devetak vložila na sinočnji seji osnutek dnevnega reda za spremembo pravilnika o poslovanju pokrajinskega sveta. Svetovalci slovenske narodnosti naj bi imeli možnost pri opravljanju svoje funkcije govoriti v svojem jeziku. Te možnosti naj bi se posluževali tudi v pismenih odgovorih. Dokument sta podpisala tudi socialist Cej in predstavnik Slovenske skupnosti Mirko Špacapan. Ob tem velja omeniti tudi, da je bil podobni osnutek dnevnega reda vložil že pred petimi leti.

Komunistična svetovalska skupina je na sinočnji seji predložila tudi tri druge dokumente, o čemer bomo poročali v prihodnji številki.

Iz bolnišnice

Na zdravljenje v goriški bolnišnici je 57-letni Ettore Sabecani. Pri prehodu ceste ga je na zebriščih črtah zbil avtomobilist in zadal pešču hude telesne poškodbe. Zdravil se bo 40 dni.

Odpravljanje posledic poplave

Nobene odločitve glede posega goriškega sklada

O možnosti in morebitnih oblikah pomoči iz sredstev goriškega sklada trgovskim in drugim podjetjem, ki so utrpela škodo ob nedavni poplavi, bodo ponovno razpravljali v pododboru trgovinske zbornice. Do takega zaključka so prišli na ponedeljkovi seji upravnega odbora zbornice, na kateri so razpravljali samo o tem vprašanju. Na seji je bilo slišati, poleg osnovne ugotovitve, da ta sklad nima več finančnih razpoložljivosti v tem letu, različna mnenja pa tudi vrsta pomislov glede možnosti in morebitnega učinka posega trgovinske zbornice.

Ta ustanova naj bi, takšen je bil predlog, odobrila nekakšno anticipacijo oškodovancem (misljeno so le gošpodarske dejavnosti) v pričakovanju finansiranja obnove deželnih, oziroma državnih zakonov. Slišati je bilo tudi predlog, da bi tako nalogo bolj hitro in bolj učinkovito lahko opravili kreditni zavodi v Gorici, predvsem pa goriška hranilnica, ki je javna ustanova.

Kakor smo že uvodoma zapisali, bodo o tem spet razpravljali v pododboru, vendar se zdi, da so možnosti za morebiten poseg, v taki ali drugačni obliki minimalne.

Naj ob tem navedemo, da so se v ponedeljek zvečer na skupščini zbrali občani, zlasti tisti iz območja Škabrijelove ulice. Sestanek je bil v Ulici

Orzoni, kjer imajo sedež razna združenja in organizacije. Udeleženci sestanka so ocenili dosedanje potek akcije za odpravljanje posledic poplave in postavili nekaj zahtev in predlogov. Tako naj bi o zadevi spet razpravljali v rajonskem svetu, posebno razpravo naj bi temu vprašanju namenili v občinskem svetu, pri odpravljanju posledic in škode po poplavi pa naj bi sodelovale razne ustanove. Občani predlagajo tudi čimprejšnjo ugotovitev vzrokov poplave in ukrepe, da se ujma ne bi ponovila. Slišati je bilo tudi kritike na račun nepripravljenosti, oziroma počasnosti v delovanju občinskih uradov in služb.

V petek občinski svet v Gorici

Seja goriškega občinskega sveta je napovedana za petek, 28. oktobra, zvečer. Po vsej verjetnosti bo osrednja točka seje razprava o poplavi, ki je prizadela severno-vzhodni del mesta ter o ukrepih za odpravljanje škode. Beseda pa bo tekla tudi o sabotinski cesti, pravzaprav o tem, kako omejiti škodo (in razburjanje), ki nastaja v štmavru zaradi pogostega miniranja.

Kino

Gorica

VERDI 18.00-22.00 «I nuovi mostri»
VITTORIA 18.00-22.00 «La zia erotica». Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 18.00-22.00 «No, grazie il caffè mi rende nervoso».

Tržič

PRINCIPE Danes zaprto
EXCELSIOR 18.00-22.00 «La provinciale dà lezioni di sesso».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 «Meč kralja Arturja». Angleški zgodovinski spektakel. 20.30 «Inšpektor Neroda». Francoška komedija.

SVOBODA 18.00-20.00 «Ta Amerika». Ameriški dokumentarni film. DESKLE 19.30 «Bruckers». Ameriška drama.

POGREBI

Ob 8.00 Antonio Poiani iz kapele splošne bolnišnice na glavno pokopališče; 9.30 Sergio Morosan iz glavne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločnik; 11.00 Remigio Favretto iz splošne bolnišnice v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče. 12.30 Armando Oliver iz mrtvaške veže glavnega pokopališča na glavno pokopališče.

Dva koncerta Tržaškega okteta v Savinjski dolini

Tržaški oktet je v soboto in nedeljo gostoval v Savinjski dolini, v domovini hmelja, z dvema koncertnima nastopoma v Taboru in v Gotovljah. Gostovanje se je odvijalo v okviru razvejanega sodelovanja med prosvetnim društvom «Ivan Cankar» iz Tabora in kulturnim društvom «Slovenec» iz Boršta, katerega predsednik Boris Žerjal je dal zanj tudi poudar. Gostovanje samo pa je preostalo okvir utečenega sodelovanja med dvema društvoma iz našega zamejstva in matične domovine in je s sodelovanjem občine Žalec in njenih najvišjih družbeno-političnih predstavnikov zadobilo manifestativen odraz širše politične volje povezovanja prek meje v duhu enotnega kulturnega prostora, katerega glasnik je bil ob tej priložnosti Tržaški oktet s svojo umetno in ljudsko pesmijo.

Tržaški oktet se je občinstvu v Taboru in Gotovljah, kjer je zelo stara pevska tradicija, predstavil s programom, ki je slonel skoraj izključno na umetnih in ljudskih pesmih ter priredbah, ki so nastale na ozemlju, kjer danes živimo Slovenci v Italiji od morja pa do Kanalske doline. Tako so bile na repertoarju v prvem delu na vrsti poleg dveh renesančnih Gallusovih naprej dve, ki sta nastali pred prvo svetovno vojno, Hajdrihova Prioknu sva molče slonela in Adamičeva Vasovalec, nato pa še pet pesmi živčnih zamejskih avtorjev: Harejeva Grmada kres, Aleksandra Vodopiva Noč prihaja v mojo tiho sobo, Maličeva Trudni od dela, Otava Zubelj nad vasjo in Vrabčeva Tolmin, v drugem delu pa ljudske iz našega zamejstva v raznih priredbah: iz Ukeva v Merkujevi prireditvi Zakaj mi ti lipca precvete v Kje me mo mošnja skouz ta rinčiča sua, iz Benečije v prireditvi Nina Špehonje Beri, beri rožmarin zeleni, iz Režije v Voduškov prireditvi Da hōra ta čaninawa, iz Prekmurja Ljubi konja jaše in iz Primorske Sijaj mi sončece v prireditvi Uroša Kreka. Zadnje tri je Tržaški oktet vzel pri drugih narodih: češko ljudsko Jaku sem si, škotsko ljudsko Auld lang syne in rusko ljudsko Tari bari. Vse pesmi je napovedoval in prijetno povezoval oktetov umetniški vodja Janko Ban.

Čeprav so skoraj vse izvajane pesmi precej zahtevne ne le za izvajalce, pač pa tudi in še predvsem za poslušalce, jih je občinstvo, vajeno pretežno tradicionalnih programov, sprejemalo izjemno pozorno in z navdušenim aplavzom. Treba pa je reči, da jih je Tržaški oktet tudi zapel zelo dobro, intonacijsko zanesljivo, glasovno čisto in ubrano kljub temu, da si

cer prijetni dvoranci v Taboru in v Gotovljah nista najbolj primerni za komorno petje. Občinstvo iz seveda lažje sprejemalo drugi del programa, vendar so tudi nekatere iz prvega dela, kot Hajdrihova Prioknu, pa Harejeva Grmada kres in Maličeva Trudni od dela, prva zaradi preprostosti napeva, druga zaradi sporočila o narodnem vztrajanju na naših tleh, tretja zaradi svoje uglašenosti socialne motivike z glasbenim izrazom, doživele velik aplavz. Prav tako so vžgale pesmi drugih narodov, zlasti ruska Tari bari.

Med koncertom v Taboru je Tržaški oktet pozdravil v imenu gostitelja predsednik prosvetnega društva «Ivan Cankar» Mile Geržina, v imenu občinske kulturne skupnosti iz Žalca pa predsednik Milan Lesjak, ki je zaželel, da bi se medsebojne kulturne izmenjave nadaljevale, saj pomenijo oplajanje tako na kulturnem kot na širšem narodnostnem področju. Oktetu pa je izrekal, tudi kot sam zborovodja, čestitke za visoko raven. Koncertu so prisostvovali še predsednik občinske skupščine Žalec Viljem Petek, predsednik občinske Zveze delovnega ljudstva iz Žalca Janez Meglič in tajnik občinske Kulturne skupnosti Ivan Centrih.

V dvorani v Gotovljah, kjer je koncert Tržaškega okteta bil uvod v proslavljanje 90-letnice ustanovitve domačega pevskega zbora, pa je naše pevce pozdravil predsednik krajevne skupnosti Stane Dolar. Vsem govornikom in krajevnim ter občinskim gostiteljem se je za res topel sprejem zahvalil predsednik okteta Boris Pangerc.

Sicer pa so se krajevni predstavniki, med katerimi predsednik društva «Ivan Cankar» Mile Geržina, agilna šolnica in prosvetna delavka Marjana Lesjak in drugi, kakor tudi predstavniki občine Žalec res potrdili, da sta dva gostovanjska dneva potekla v prijetnem tovariškem razpoloženju. Člani okteta in njegovi spremljevalci so se podali do idilične lovske kočice, odkoder je krasen pogled na celotno območje krajevne skupnosti Tabor in na nasada hmelja, ogledali so si veliko sušilnico hmelja pri Taboru in pa osrednjo predelovalnico hmelja za druge Hmezd v Žalcu ob ustreznih strokovnih razlagi.

Prisrčna je bila tudi oktetova gesta, ko je obiskal bolnega bivšega zborovodjo domačega pevskega zbora in pravzaprav začetnika sodelovanja med PD Ivan Cankar in KD Slovenec iz Boršta, Alojza Raka in mu zapel pesem z željo po skorajšnjem okrevanju. (jk)

Tržaški oktet

Navdušenje za aerobno telovadbo naj upošteva osebne zmogljivosti

Med vsemi telesnimi vajami za ženske je danes najbolj mikaven aerobni ples. V Zvezni republiki Nemčiji ima novost že tri milijone privrženek, ki telovadijo po trikrat na teden. Govori se, da se je aerobni ples razširil do poslednje vasi. Komercialni plesni zavodi obljublajo «drogo za lepoto». Ženske se potijo, v sklepih škriplje, srce utriplje dvakrat hitreje kakor v mirovanju. Ali je res, da gre za zdravje, lepoto in dolgo življenje?

Tri atraktivne vadiateljice so na čelu nove pojavnosti v telesni kulturi za ženske; Jane Fonda, 45-letna filmska zvezda iz Kalifornije, Sydney Rome, 38-letna plesalka, znana med drugim iz revije Playboy in 38-letna Marlene Charell iz Pariza. Zdaj pozivajo ženske, da bi najbolj skrbale za svojo telesno eleganco. Napisale so knjige o aerobnem plesu, oskrbele plošče in kasete ter propagirajo nov način vadbe po televizijskih oddajah. «Bodite močnejše», svari Jane Fonda, «samo čvrste ženske so lepe». Gibanje je najboljše medicina. Lahko postanete vitke, lepe in gibljive, če se potrudite. Tako nekako učijo vse tri. Odziv je presenetljivo velik: pri Nemški športni zvezi so izobrazili že 6.000 vadiateljic za aerobni ples, tako veliko je povpraševanje po društvih. Strokovnjaki športne zveze in zdravniki si prizadevajo pridobiti za ples navdušene ženske za redno telesno vadbo po načelih športnega treniranja.

V propagandi za telesno kulturo še nikoli doslej ni bila reklama za tako novo dejavnost tako učinkovita. «Aerobna vadba bo ljudi osrečevala», obljublja Sydney Rome, ki vodi svoj «Let's move» studio v Berlinu. Jane Fonda zagotavlja, da je aerobika dobra proti prehitremu staranju, visokemu krvnemu pritisku, bolečinam v križu in proti depresijam. «Tudi možganji so bolj prekrvljeni», dodaja šarmantna Marlene Charell, ki vzgaja vadiateljice za potrebe nemških društev za telesno vzgojo, šport in rekreacijo. Vse to je konec koncev res, ugotavljajo zmerni strokovnjaki za ugotavljanje življenja, hkrati pa svarijo pred slehernim pretiravanjem. Utegne se zgoditi, da si z vajami za povečanje gibljivosti v sklepih natrgate vezi; utegne se tudi zgoditi, da bo srce odpovedalo, kajti nihče ne pozna svojih šibkih točk in morda prikrite bolezni.

Aerobna vadba je zlasti za ženske s pomanjkljivo fizično kondicijo izredno zahtevna, saj traja celo do 60 minut! V hitrem tempu vadijo gibanje z rameni, najrazličnejše klone trupa, tek na mestu, poskoke z obrati, vaje leže na tleh za krepitev mišičnega steznika in podobno. V tečajih za izurjenje delajo tudi krepilne vaje z obremenitvijo. Jane Fonda priporoča v ta namen gamaše kilogram teže. Aerobna vadba je preveč zahtevna za vse, ki imajo preveliko telesno težo in je tudi nevarna za tiste, ki imajo zanemarljive sklepe. Staro drevo boš zlomil, ne boš ga upognil, svarijo strokovnjaki. Seveda je tudi za take uspeh dosegljiv, za težke in trde, vendar šele po nekaj mesecih ali letih vztrajne in postopne vadbe.

Gimnastične vaje za moč mišic in za gibljivost po dosedanjih praksah niso bile nevarne, vse drugače pa je, če se prepustite ritmu in tempu dinamične disco glasbe, ki ima sugestivno

moč. K temu je treba prišteti še vadiatelja, ki vzpodbuja k večji hitrosti in intenzivnosti. Ponekod imajo v telovadnici kar 500 žensk, ki telovadijo hkrati. Oglašajo se kritiki, ki menijo, da bi morali razdeliti privrženke aerobnega plesa po starosti in individualni zmogljivosti v skupine po 30.

«Velike obremenitve pomenijo povečano tveganje» svari zdravnik prof. Manfred Steinbach, trikratni nemški državni prvak v skoku v daljavo. Steinbach nastopa proti komercialnim plesnim zavodom in se zavzema za zmernejšo vadbo v telovadnih in športnih društvih. Zdravniki menijo, da je dovolj, če se vzpne frekvenca pulza v času intenzivna vadbe za 30-letne na 130 utripov na minuto, Jane Fonda pa je zahtevnejša in dopušča pospešeno utripanje srca do 162 na minuto. Taka obremenitev je primerna za tek v naravi, ne pa za gimna-

di z bremen (vaje za moč), posebno v času, ko je bila poškodovana.

Jane Fonda pripoveduje tudi o zdravem načinu življenja, zlasti o pravilni prehrani. Svojega telesa, ki je zares skladno razvito, ni oblikovala samo z gimnastičnimi vajami, temveč tudi z joggingom, s krepilnimi vajami in strogim režimom v hrani. Glede na vse to je reklama za aerobiko netočna in zavajajoča, ker obljublja lepo postavo, dobro počutje in zdravje samo z udeležbo pri plesnih tečajih. V reklamah pogrešamo tudi informacijo o postopni vadbi (lahko bi rekli o pripravljalni vadbi), ki mora trajati po načelih Kennetha Cooperja štiri mesece. In končno: res je, da je možno spremeniti postavo, izgubiti odvečno toščo in pridobiti mišice, vendar ne v nekaj tednih, temveč v nekaj mesecih ali celo letih.

Razvoj znanosti o športu je prive-

Sydney Rome

stične vaje, pri katerih je naravni ritem dihanja zaradi različnih pozicij telesa moten.

Tako se pojavljata v odnosu na aerobni ples dve smeri: zmerna, ki jo vodijo športni zdravniki, in bolj ali manj senzacionalna, ki cvete v zavodih poklicnih plesnih učiteljev in raznih aerobnih centrih. Ženske, ki so nestrpne in bi rade spremenile svojo postavo kar najhitreje, plačujejo lekcije po 10 do 15 nemških mark. Medtem ko nosijo v telovadnih društvih tradicionalne trikoje v črni ali modri barvi, imajo v aerobnih centrih posebna oblačila v modrih barvah, volnene grelce za golene, čelne trakove za vpjanje potu in kar najboljše tekalne čevlje. Za pristočno industrijo, zlasti tekstilno, pomeni navdušenje za aerobiko kar najboljše konjunkturo. Pred novo dejstvo so postavljena tudi telovadna društva, saj se je že marsikje povečalo število članic, odkar so ustanovili sekcije za aerobni ples, kar za tisoč.

Končno še kritična misel o reklamah. V svoji knjigi, imenovani «Fitness», pripoveduje Jane Fonda nadrobno o tem, kako je obiskovala v mladosti baletne šole, kako se je urila v akrobatiki za svoje filmske nastope (med drugim se je usposobila zelo za salto nazaj) in kako se je vadila v lahkotnem teku po načelih Kennetha Cooperja. Zgodaj zjutraj, preden sta otroka vstala, je že bila na nogah; zdaj teče kdaj na kdaj na 9 - 11 km, v dnevnih počitka pa po 5 - 7 km. Je potemtakem tudi tekačica, ne samo plesalka ali telovadka. Veliko je delala tu-

del do spoznanja, da zdravje ni odvisno od krepkih mišic, temveč predvsem od srčno-žilnega in dihalnega sistema. Tako se je pojavila aerobna vadba za katero je značilen pospešen krvni obtok. Izdaten krvni obtok pomeni napajanje celotnega organizma s kisikom, vseh celic, seveda tudi možganskih. Zato se človek po aerobni vadbi tako dobro počuti, pa tudi lažje dela umsko in telesno. Pojavlja se vprašanje: ali učinkuje tudi gimnastika kot aerobna vadba? Na to vprašanje odgovarja profesor Drago Ulaga, eden prvih in večjih strokovnjakov telesne kulture v Sloveniji. Profesor Ulaga pravi takole: «Naj spomnim na Cooperja, očeta aerobike, ki priporoča med drugim tudi tek na mestu. Tak tek v raznih variacijah, med drugim v obliki lahkih poskokov je značilen tudi za aerobno gimnastiko, kakršno uvajajo ta čas pri nas. Čim bolj je telesno gibanje pri gimnastiki ciklično, enakomerno in neprekinjeno, čim bolj je dihanje ritmično tem bolj zaleže kot aerobna vadba.»

Zanimiv je tudi premislek o vprašanju: kaj bolj zaleže — gimnastika z glasbo v telovadnici ali jogging, to je tek v naravi? Prednost gimnastike je v temeljiti predelavi vseh skeletnih mišic in vseh sklepov, tudi hrbtnice, prednost teka pa je v njegovem optimalnem učinku na krepitev srca, elastičnost ožilja in sposobnost dihalnih organov. Prednost teka je tudi v tem, da je vadba v naravi, na svežem zraku.

(Se nadaljuje)
MARIO ŠUSTERŠIČ

Bruno Križman

Amerika, Amerika

III.

Bližava se prvemu cilju v ZDA. Kraj, v katerega sva namenjena, je na jugu države Kansas in nosi ime Wellington. Nepomembno mesto s kakimi 8.000 prebivalci je glavni vzrok za moj obisk v ZDA. Znanici iz časov STO (Svobodnega tržaškega ozemlja) so me dve leti vabili.

«Rada bi spoznala čimveč ljudi, čimveč z njimi govorila in čimveč videla,» sva ob pozdravu takoj povedala. Jasno nakaževa, da imava odmerjen čas, da bi rada videla velik del ZDA in da Kansasu in njegovim prostranim žitnim poljem lahko posvetiva samo tri dni.

V Kansasu in v drugih srednjih žitarskih državah so ljudje preprosti in dobri. Kot povsod vsi kmetje. Američanom lahko doda še naivnost in neverjetno slabo informiranost o vsem, kar se dogaja drugod.

Naši gostitelji morda ne vedo, da je Italija država z visoko tehnologijo, s potrošniškim gospodarstvom in da v bistvu ni velike razlike z ZDA. Spominjajo se je take, kot je bila leta 1953. Mislijo, da si želiva luči in gore dobrin. Potujeva že kakih 55 ur skoraj brez spanja in želiva si le v kopalnico, k mizi in v posteljo. Vendar oni ne. Najprej obi-

4.

ščemo prodajni center Wichita. Dve, tri nadstropja vsakovrstnega blaga. Velikanski Upim. Brez zanimanja tavava od oddelka do oddelka in končno se naju gostitelji usmilijo. Peljejo naju v restavracijo, nato domov na svojo farmo, kjer uresničiva najine prvotne zamisli.

Prvi dan je intenziven. Morda sva po mnogih letih prva tujca z daljšim postankom v Wellingtonu. Mr. in Mrs. Urban sta gotovo srečna, da imata na domu dva Evropejca in morda so jima drugi tudi zato nevoščljivi. To čisto v dobri veri.

Ogledava si farmo. «Mi smo srednje-majhni kmetje,» nama pove gospodar. Z dvema sinovoma obdeluje 615 (!) hektarov lastne ali najete zemlje. V (dobri) letini 1979 so pospravili 1600 ton žita. Ob slabi letini pade pridelek tudi za polovico. Mehanciji ne manjka ničesar: od ogromnih traktorjev s primernimi priključki, do kombajnov, ki delo zaključijo. Pri takih količinah je nujno, da cela družina vsak dan spremlja gospodarske vesti domače TV-postaje, ki obvešča prebivalce te «wheat state» (žitarske države) o ceni žita na borzi v Chicagu. 30. avgusta velja bušel (27 kg) 3 dolarje 90 in domačini so potrti.

Traktorji vlečejo za seboj 20 m široke freze in polja pripravljajo za setev. Suho je. Vsak dan se temperatura dvigne do 35 stopinj in več in iz jugozahoda piha močan in topel veter puščavskih pokrajin. Nestrpno pričakujejo dež, na nebu pa niti oblaka. Delo zaradi suše še ni nujno.

Na farmi je tudi 200 do 300 glav živine, veči-

noma razpršene po preriji. Spomnijo se nanjo, samo ko je treba nekaj glav prodati za zakol. Vodo za napajanje črpajo idilične črpalke na veter iz kakih 10 metrov globine. Za gospodinjstvo je črpalka električna. Voda je čista in okusna.

Obiščeva še skladišče žita, prijaznega živino-zdravnika dr. Rocquemora — povejo nam o njegovih prvotnih težavah zaradi črne polti v državi skoraj samih belcev — postajo kmetijskih strojev, kjer se našemu farmarju cedijo sline ob super-mega-avtomatskem-elektronskem kombajnu. Na koncu še osnovno šolo John F. Kennedy, v kateri se sramujeva naših. Pouk je v polnem teku. Šolska stavba ima obliko velikega šestokotnika. Na sredi je velika dvorana za prireditve, telovadbo in jedilnico s hitro zlozljivimi mizami-klopmi, okrog pa en sam prostor z razredom ob razredu, brez vsakih pregrad. Učiteljice pridno razlagajo, otroci pa poslušajo. Nihče se na nas niti ozre ne. Ravnatelj Chisaw nama vse razloži, da nama urnike, seznam učiteljskih moči, plačilne liste osebja in nekaj didaktičnega materiala. Pripomočkov (projektorjev, videoregistratorjev itd.) je v šoli za pol Italije. Šola ima bogato knjižnico, kabinete za posamično učenje in športna igrišča. Vse deluje, vse je čisto.

Čaka naju izredno presenečenje. Na najino čast prirejajo zvečer na farmi srečanje. Računava na majhen «aktiv», čeprav brez optimizma. Pripraviva si osnovne točke. Dregnili bi rada v pasivnost in izzvala odprt razgovor. Mimogrede bi potrebovala tudi nekaj turističnih informacij.

Italija na kvalifikacijah za OI v Los Angelesu

Proti Romuniji s consko obrambo

Maldini je v ekipo vključil tudi Righettija (Roma) - TV prenos RAI 3

Danes bo italijanska olimpijska nogometna reprezentanca odigrala svojo drugo kvalifikacijsko tekmo za nastop na OI v Los Angelesu. Po remiju z Jugoslavijo v Padovi (2:2) se bodo «azzurri» v Brasovu pomerili z Romunijo, ki je doslej igrala že tri tekme in zabeležila eno zmago, en remi in en poraz. Tekma je za varovanje trenerja Maldinija zelo pomembna, saj si ne smejo privoščiti poraza, ker v ZDA prihodnje leto odputuje le prvouvrščena ekipa iz vsake kvalifikacijske skupine.

Poleg vratarja Gallija in Massara, ki sta se že udeležila svetovnega prvenstva v Španiji, ne da bi igrala, bodo Maldinijevo vrsto obogatili še Bearzotovi varovanci Bagni, Bareši in Vierchowod. Velika novost je tudi v tem, da bo Italija danes (TV prenos ob 14. uri po tretji italijanski televiziji) igrala s consko obrambo. Kaže, da se je za to rešitev ogreval sam Bearzot, ki želi preizkusiti nekatere igralce v tem neobičajnem položaju. Tudi zato je Maldini v začetno enajsterico vključil člana Rome Righettija, ki je že vjen Liedholmove conske igre.

ni v začetno enajsterico vključil člana Rome Righettija, ki je že vjen Liedholmove conske igre.

STANJE V SKUPINI

Jugoslavija	2	1	1	0	6:5	3
Romunija	3	1	1	1	4:4	3
Italija	1	0	1	0	2:2	1
Nizozemska	2	0	1	1	0:3	1

V PRIJATELJSKI TEKMI

«Olimpijci» Jugoslavije boljši od Zah. Nemcev

Jugoslavija — ZRN 3:2 (0:1)

STRELCI: v 20. min. Buchwald, v 51. min. Pančev, 52. min. K'otz, v 60. min. Gračan, v 66. min. Pančev.

JUGOSLAVIJA: Pudar, M. Djurovski, Drobnjak, Katanec, Elsner, Dimitrijević (d.p. Prahić), Smajić (Ivanović), Pančev, Stojković, Gračan, Mlinarić.

ZRN: Franke, Bökenfeld, Dikgelsler, Bast (Faibein), Lux, Buchwald, Groh,

Bomer, Klotz, Behme, Schreier (Aloffs).

SODNIK: Nikić iz Ljubljane.

MARIBOR — V dokaj dopadljivi tekmi sta se včeraj na stadionu v mariborskem Ljudskem vrtu srečali olimpijski reprezentanci Jugoslavije in ZR Nemčije. Ne najbolj številnemu občinstvu je jugoslovanski selektor Ivan Tošak predstavil obnovljeno reprezentanco, v kateri so manjkali nekateri poškodovani igralci in drugi, ki bodo zaposleni danes na srečanju v Švici.

Tudi Zahodni Nemci niso igrali v popolni postavi, kar se je v njihovi igri še kako poznalo, saj poleg racionalne kombinatorike v polju niso pokazali ničesar drugega, kar bi bilo privlačno za oko.

Po našem mnenju sta bila pri Jugoslovanih najboljša Drobnjak in Katanec, pri Nemcih pa Lux in Buchwald. Skratka, bila je to tipična trening tekma, v kateri so Jugoslovani, najbrž zaradi prednosti domačega igrišča pokazali več od nasprotnika. (Čuk)

Danes ob 18. uri v Trstu

Italija - Švica «under 21»

Za italijansko B selekcijo bosta nastopila tudi igralca Triestine De Falco in Romano

Po nekaj mesecih bo v Trstu ponovno nastopila italijanska državna nogometna reprezentanca: danes bo namreč na vrsti prijateljsko srečanje med enajstericama Italije in Švice, ki ju sestavljajo igralci «under 21» B lige.

Italijansko moštvo vodi Ferruccio Valcareggi, ki je za to priložnost sklical 17 nogometašev: Baroni (Padova), Bigliardi (Palermo), Bolis (Monza), Calonaci (Empoli), Catto (Sambenedettese), Cipriani (Lecce), De Falco (Triestina), De Simone (Cagliari), Fusi (Corno), Galvani (Cremonese), Lorenzo (Catanzaro), Lucarelli (Pistoiese), Mattei (Varese), Pacchiarotti (Pescara), Pappalardo (Atalanta), Prognia (Campobasso), Romano (Triestina). Kot je sam Valcareggi poudaril, v to reprezentanco vključujejo igralce B lige, ki so se posebno izkazali in ki drugače ne bi imeli priložnosti, da opozorijo nase. Spomnimo se samo, da so v tej selekciji pred leti bili na primer Zen-

ga, Contratto, Vierchowod.

Srečanje na stadionu Grezar se bo pričelo ob 18. uri, sodil pa bo Gyöeri iz Madžarske.

Italijanske in švicarske igralce je včeraj sprejel tudi tržaški župan Richetti z odbornikom za šport De Gioio. Posebno priznanje, pečat mesta Trst iz štirinajstega stoletja, je Richetti ob tej priložnosti podelil Valcareggiu.

KVALIFIKACIJE ZA EP

Morda se odloči usoda Anglije

V okviru kvalifikacij za evropsko nogometno prvenstvo bodo v 3. skupini odigrali morda odločilo srečanje. Danska, ki je v vodstvu na začetni lestvici, se bo srečala z Madžarsko in bi si z zmago matematično zagotovila pot v Pariz, ob tem pa bi seveda doma ostala Anglija, ki prav tako igra v tej skupini.

LESTVICA 3. SKUPINE					
Danska	6	5	1	0	15:4 11
Anglija	7	4	2	1	19:3 10
Grčija	5	2	1	2	5:6 5
Madžarska	6	2	0	4	15:15 4
Luksemburg	6	0	0	6	5:31 0

PREOSTALI SPORED: danes Madžarska - Danska; 16. 11.: Grčija - Danska in Luksemburg - Anglija; 3. 12.: Grčija - Madžarska; 14. 12.: Grčija - Luksemburg.

V okviru evropskega prvenstva bo danes tudi srečanje v 6. skupini med Zahodno Nemčijo in Turčijo. Nemci so sicer slabo začeli, vendar bi morali razen velikih presenečenj le zasedeti prvo mesto.

LESTVICA 6. SKUPINE					
Sev. Irska	7	4	1	2	7:5 9
Avstrija	7	4	1	2	14:7 9
ZRN	5	3	1	1	8:2 7
Turčija	6	2	1	3	4:10 5
Albanija	7	0	2	5	3:12 2

PREOSTALI SPORED: danes ZRN - Turčija; 16. 11.: ZRN - Sev. Irska, Turčija - Avstrija; 21. 11.: ZRN - Albanija.

V prijateljskem srečanju

Drevi v Baslu (20.00)

Švica - Jugoslavija

BASEL — V prijateljskem nogometnem srečanju se bosta danes v Baslu (pričetek ob 20. uri) spoprijeli članski reprezentanci Švice in Jugoslavije.

«Plavi» bodo v tej tekmi igrali v naslednji postavi:

Simović, Cukrov, Z. Cvetković, Bojović, Rožić, Radanović, Zlatko Vujović, Slišković, Kranjčar (Pešić), Zoran Vujović, Halilović.

● NA ITALIJANSKEM NOGOMETNEM TRŽIŠČU je bilo tudi včeraj precejšnje zatišje, saj društva očitno niso pripravljena odstopiti kakšnega boljšega igralca. Udinese se je na primer odločil, da ne bo odstopil Virdisa, za katerega se je zanimal Cagliari, pa tudi Triestina je zanikala, da je kupila Gentileja in Onofrija (oba Genoa).

Košarka: danes v Koračevem pokalu

Tržačani na gostovanju v Bolgariji

Tudi tržaški prvotilgaš Bic bo danes stopil na evropsko sceno. Tržačani bodo namreč igrali svojo prvo tekmo v Koračevem pokalu v gosteh proti bolgarskemu Spartaku.

Kakšne možnosti imajo Tržačani v tem dvoboju? O Bolgarih se malo ali skoraj nič ne ve. Trenutno vemo le to, da v svojih vrstah nimajo nobenega reprezentanta, da so na sredini lestvice na državnem prvenstvu in da predvajajo tipično bolgarsko igro, ki je «zmes» starega načina igranja košarke s temeljito telesno pripravo.

Tržačani pa v tem uvodnem delu prvenstva niso pokazali kaj prida spodbudne igre in zato bi si ne upali trditi, da so v dvoboju z Bolgari nesporni favoriti. Nedvomno pa

je prednost Tržačanov (poleg boljše tehnične priprave in možnosti uvrstitve dveh Američanov) ta, da bodo povratno srečanje igrali doma.

Danes bo v tem pokalu igral tudi Indesit iz Caserte, ki ga trenira Bogdan Tanjević. Indesit pa bo zaposlen na težkem gostovanju pri ekipi Ramat Gan (Izrael), beneška Carrera pa bo v gosteh igrala proti Keravnosu.

Beograjski Partizan bo zaposlen v Turčiji, Zadar pa bo doma igral z belgijskim Standardom.

● KLJUB PORAZU proti brazilskemu Pirelliju, se je Santal uvrstil v finalni del odbojarskega medcelinskega pokala, ki poteka v Rosariu v Argentini.

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Cibona igrala neodločeno

Steaua — Cibona 82:82 (38:38)

BUKAREŠTA — V sinočnjem srečanju košarkarskega pokala pokalnih prvakov sta domača Steaua in zagrebška Cibona igrali neodločeno, kar je v pokalnih srečanjih tudi mogoče glede na to, da bosta tekme igrala povratno srečanje.

Najboljši strelci v zagrebškem moštvu so bili Ušić (21 točk), Čutura (20) in Nakić (18).

Ves trud tokrat zaman

Bazoviška Zarja je v nedeljskem derbiju proti Primorju zamudila nekaj res lepих priložnosti in je na koncu morala kloniti z dvema zadetkoma v svoji mreži

NA GIMNASTIČNEM SP

Sovjetom ne gre

BUDIMPEŠTA — Prvi dan svetovnega gimnastičnega prvenstva v Budimpešti je prinesel veliko presenečenje: na začasni lestvici za moške posamezniki sta namreč na prvem mestu dva Kitajca, Tong Fei in Li Ning, tretji je Japonec Guschiken, šele četrta pa je evropski prvak, Sovjet Dimitri Belozerčev, njegova rojaka Akopian in Bogorelov pa sta peti oz. šesti. To je prvič v novejši zgodovini svetovnega prvenstva, da je začetek tako neugoden za Sovjete.

V prvem dnevu je bil na sporedu prosti program, tudi na ekipni lestvici pa se je na prvo mesto približala Kitajka pred Sovjetsko zvezdo, Severno Korejo, Češkoslovaško, Kanado, Italijo, Veliko Britanijo, Avstralijo, Španijo in Norveško.

● POSADKA JADRNIKE «Azzurra», ki se je udeležila regat za «ameriški pokal», je včeraj dopotovala v Avstralijo, kjer bo z 10-metrskim «Vikingom» nastopila na regatah za «avstralski pokal». Regate bodo na področju, kjer se bodo leta 1987 pomerili za «ameriški pokal».

Iz Pekinga v Hongkong v dobrodelne namene

PEKING — Anglež David Griffiths, ki sicer živi v Hongkongu, je včeraj z glavnega pekinškega trga krenil na 3750 km dolgo samotno pot proti Hongkongu, kamor naj bi prišel v 55 dneh. Griffiths ima 42 let in računa, da bo na dan pretekel okrog 60 km.

Svoj samotni maratonski tek bo Anglež izpeljal predvsem v dobrodelne namene. Nadeja si, da bo tako zbral denarna sredstva, s katerimi bi omogočil handikapiranim kitajskim atletom, da se udeležijo olimpijskih iger za handikapirane, ki bodo junija prihodnjega leta v ZDA.

● NA SVETOVNEM MLADINSKEM KOLESARSKEM prvenstvu v Wanganui (Nova Zelandija) je v zasledovalni vožnji za posameznike zmagal Avstralec Dean Woods, na drugo mesto se je uvrstil Sovjet Svecnikov, tretji pa je bil Američan Knickman. V dirki za posameznike na točke je bil najhitrejši Zahodni Nemec Kappes, Woods je zasedel drugo mesto, tretji je bil Anglež Muzio.

Na ponedeljkovem 15. rednem občnem zboru ŠD Breg

Razvejana in bogata dejavnost

Po 19 letih izredno uspešnega dela Silvan Klabjan zapuša društvo - Pozornost mladim in novim kadrom - Tudi težave

Po razmeroma dolgem obdobju je bil v ponedeljek v mali dvorani Kulturnega doma v Boljuncu 15. redni občni zbor Športnega društva Breg, ki sodi zaradi bogate tradicije, velikega števila športnikov in športnic ter zaradi pestrega delovanja med naša najpomembnejša športna društva sploh.

Ponedeljkovega občnega zbora se je udeležilo lepo število odbornikov, članov in gostov. Svoje pozdrave občnemu zboru pa so prinesli predstavniki občine Dolina (odbornik za šport in kulturo Mihaljevič), KD V. Vodnik Dolina, PD Slovenec iz Boršta, KD F. Prešeren iz Boljunca, KD F. Venturini od Domja, KD Rapotec iz Prebenega, KPI, SSk in PSI Dolina ter prof. Ivan Peterlin za ZSSDI.

«Po triletnem obdobju, ki nas loči od zadnjega občnega zbora, je ta današnji občni zbor važen mejnik obračuna preteklih dejavnosti in nakazovalec smeri za bodoče delovanje društva. Veliko bi se dalo napisati in povedati o tem širokem obdobju, veliko o uspehih in neuspehih, o velikem razmahu predvsem na mladinskem področju, o problemih, rešenih in ne, o važnih odločitvah, ki jih bo moral, po mojem mnenju, prav ta občni zbor nakazati in sprejeti.» je uvodoma dejal predsednik Silvan Klabjan, ki je v svojem poročilu strnil poleg predsedniškega še takšno poročilo.

Nato pa je nadaljeval: «Omenil sem, da se je športna dejavnost v teh zadnjih letih izredno razbohotila. Z nogometom se ukvarja približno 98 športnikov, razdeljenih v 6 ekip. Pri odbojki imamo več kot 60 deklet, ki nastopajo v raznih prvenstvih. Ravno letos smo znova obnovili košarkarsko sekcijo pri kateri vadi, po najnovejših podatkih, več kot 60 športnikov. Pa da ne pozabimo na otroško telovadbo, na rekreacijo za odrasle s skoraj 40 članj in ne nazadnje na smučarsko rekreacijo. To je vsekakor razveseljivo in nadvse

spodbudno in hvalevredno, saj pomeni, da smo se s svojim delom močno približali cilju, zaradi katerega je bilo društvo sploh ustanovljeno in sicer nuditi našim mladim čimveč športnega, rekreacijskega, vzgojnega in družabnega udejstvovanja v domačem okolju. Udeleževali pa se nismo samo na strogo športnem področju: sodelovali smo na kulturnih prireditvah, spominskih svečanostih, organizirali izlete, prirejali vsakoletne praznike društva, novoletne praznike in še in še bi lahko našteval. Vsekakor izredno razvejana dejavnost, ki pa zahteva izredno organizacijske, administrativne in finančne zmogljivosti.»

V svojem poročilu je nato Klabjan podčrtal izredno pomembno nalogo, ki bi jo morali pri tem imeti odborniki. Delo pri društvu je namreč izredno zahtevno. Problemov je iz dneva v dan še in še.

Svoj poseg pa je predsednik končal takole: «Prehajeno je bilo ogromno poti od ustanovitve društva pa do danes, vloženo ogromno truda, dela in časa, da smo dosegli to, kar imamo, oziroma kar imajo naša mladina in naši otroci. ŠD Breg je trdno zasidrano v zavesti ljudi in je postalo del naše stvarnosti in vsakdanjosti — to je neprecenljive vrednosti. Tragično bi bilo to zapraviti in izgubiti. In ko po devetnajstih letih delovanja, oziroma desetih le-

tih predsedniškega udejstvovanja zapuščam društvo, je moja želja, oziroma voščilo novemu odboru, da bi znal in zmozel ohraniti to bogato dediščino, oziroma jo še razširiti in poglobiti.»

Po predsednikovem izčrpnem poročilu se je med prisotnimi razvila čila in zanimiva diskusija, v kateri so načeli številna vprašanja. Govor je bil o pomanjkanju finančnih sredstev in kako priti do letnih kočljivo je tudi vprašanje pomanjkanja kadra, ki je še kako potreben ob tako razvejanim delovanju. Nujno bo stremeti za tem, da bodo moštva trenirali domači, slovenski trenerji. Mladini pa bo treba še naprej dati veliko pozornost. Pozitivno so ocenili prenovljeno košarkarsko sekcijo, ki je zbrala v svojo sredo veliko število ljudi, predvsem najmlajših.

Ze sama diskusija je pokazala, da je društvo, kljub številnim problemom, še kako vitalno, dobro zasnovano. Silvan Klabjan ne bo več predsednik tega za nas izredno pomembnega društva. Za seboj pa je pustil velik «kapital», ki ga je z velikim veseljem in poštrevnostjo iz dneva v dan gradil in negoval. Njemu gre v današnji zahvala ne samo dolinski seveda zahvala ne samo dolinski športnih delavcev in vseh, ki se pri ŠD Breg udeležujejo, temveč za hvala vseh, ki jim je naš šport pri srcu.

Novi odbor ŠD Breg in prva seja

Novi odborniki ŠD Breg so: Olga Kraljič, Eto Barut, Jadran Boneta, Igor Čuk, Vinko Mahne-Kalin, Leo Koren, Silvester Koren, Boris Kocjan, Jordan Kralj, Franca Žerjal, Fabio Kuret, Sergij Maver, Fabia Meneghetti, Valter Mokor, Robert Novello, Sergij Pelozo, Evgen Maver, Tatjana Turk, Luciano Derganc, Mirko Stepančić, Angel Slavec, Toni Gheršinich, Egidij Sternad, Igor Sternad, Damjana Ota, Miran Švara, Zorko

Tavčar, Divna Sancin, Edi Zobec, Mario Boneta, Boris Žerjal, Justo Žerjal, Danilo Žerjal, Stojan Maver, Mario Rapotec, Fabio Smotlak, Boris Gombač, Mario Grizoni, Paolo Grizoni.

Prva seja novoizvoljenega odbora bo jutri, v četrtek, 27. 10., ob 20.30 na sedežu ŠD Breg, na kateri bodo izvolili novega predsednika in bodo porazdelili funkcije.

Ženska odbojbarska interliga Koper in Kanal uspešna v 1. kolu

V Kopr
V prvem kolu pionirske odbojbarske ženske interlige sta Sloga in Kontovel gostovala v Kopr. Takoj naj povemo, da je bil Koper daleč premočan nasprotnik, saj ni imel nikakršnih težav z našima dvema šesterkami. Koprčanke so bile s fizičnega kot tehničnega vidika najbolj kompletne, bile pa so tudi po letih in igralnem stažu najstarejše. Kontovel se je predstavil z okrnjeno ekipo in tako ni prikazal blesteče igre. S svoje strani so se tudi tokrat slogašice predstavile z dobro igro v polju, niso pa bile učinkovite na mreži in so v končnicah setov zagrešile vse preveč začetniških napak, da bi lahko kronale napore vsaj z delnim povolnejšim izidom. Turnir je vsekakor uspel in z vidika nabiranja izkušenj nedvomno obogatil ekipe.

IZIDI
Koper - Sloga 2:0 (15:7, 15:11); Koper - Kontovel 2:0 (15:0, 15:9); Kontovel - Sloga 2:0 (15:12, 16:14).
KONTOVEL: Štoka, Daneu, Ukmar, Perini, Rupel, Vascotto, Marcuzzi, Garbini.
SLOGA: Vidali, Sosič, Filipovič, Čergol, Križmančič, Milkovič, Drnovšek, Gorkič, Susič, Cipollino, Guštin. (INKA)

V Kanalu
V okviru interlige pa so se v Kanalu pomerile šesterke Kanala, Brd in nabrežinskega Sokola. Sokolice so zadovoljile in bi lahko celo osvojile drugo mesto, če ne bi stopile na

igrišče neogrete v prvem srečanju z Brdi. Poleg tega je bil to za nekatere Nabrežinke prvi uradni nastop.

IZIDI
Kanal - Brda 2:0 (15:5, 15:2); Kanal - Sokol 2:0 (15:11, 15:4); Brda - Sokol 2:0 (15:12, 15:12).

POSTAVE EKIP
KANAL: Štrukelj, Berlot, Rejc, K. in M. Fekonja, Tušar, Brezaušek, Krečič, Šuligoj, Simčič, Lipužič, Bukovec.
BRDA: Erjes, Ferjančič, Skočaj, Simčič, Toros, Marinič, Zuljan, Maurič.
SOKOL: Rudež, Jazbec, Perdec, Radetič, Vižintin, Legiša, Škrk, Gruđen, Brajkovič. (S. U.)

KOŠARKARSKI MNOGOBOJ
Skromna udeležba
V soboto se je v Borovem športnem centru odvijal košarkarski mnogoboj, ki je bil namenjen vsem otrokom mestnih osnovnih šol. Udeleženci so se pomerili v petih panogah (skok v daljino z mesta, met s štirih položajev, sprint na 20 m, tek med kiji na 20 m, vodenje žoge med kiji na 20 m), skupni seštevek točk iz vseh panog pa je odločal o končni uvrstitvi.

Povedati moramo, da je bila udeležba na žalost zelo skromna, saj se je tekmovalja udeležilo samo 24 otrok, v predstavnosti treh šol. Tekmovanje je bilo namenjeno otrokom 3., 4. in 5. razreda. (Cancia)

V organizaciji AK Marathon iz Trsta Maraton povsem uspel

Več kot 200 ljubiteljev dolgih tekov se je v nedeljo udeležilo deželne prvenstva v maratonu in malem maratonu na proгах Nabrežina - Bazovica - Nabrežina oziroma Nabrežina - Brišički - Nabrežina. Organizator prireditve, atletski klub Marathon iz Trsta, je za to priložnost natisnil tudi slovenske plakate. Ob 9. uri se je na trgu v Nabrežini najprej zbralo kar 80 maratoncev, ki so jo »ucvrili«
proti Bazovici. Častni starter je bil župan nabrežinske - delevinske občine posl. Albin Škerk. Deset minut pozneje se je na progo podalo nadaljnjih 150 tekačev za »samo«
21 km dolgo progo. Med slednjimi je bil še drugi župan, in sicer Willer Bordon. »prvi«
občan Milji.

Kljub precej hladnemu vremenu so se tekači takoj ogreli in kmalu se je kača vila kaka dva kilometra. Teklo je tudi nekaj predstavnikov klubov iz Slovenije. Kaj kmalu so se iz množice ločili Tržačan Vangi, Rover iz Brugnere in Ljubljane Vujavin. Na koncu je imel največ moči Rover, ki je bil prvi tudi lani, pred Vangijem in Vujavinom. Trojico je ločilo samo 19 sekund! Zmagovalec Rover je za 42 km porabil 2 ur 28'57".

Na splošno je bil letošnji tek tehnično na precej boljši ravni od lanskega, predvsem glede na množičnost. Na startu je bilo tudi nekaj slovenskih tekačev. Za Bor je Bruno Križman napredoval do spodbudnega časa 3 ur 32'26", predstavnik Krasa Zdravko Skupek pa je moral

plačati davek neizkušenosti. Tek je končalo skupno 63 tekačev.

V malem maratonu je bil prvi Cetolo iz Grionsa s časom 1.15'34". Silvana Trampus je bila prva med ženskami z zelo dobrim časom 1.36'48". Miljski župan Borden je zasedel 114. mesto s časom 1 ure in 47 minut.

«TROFEJA MESTA TRST» Sokolovi košarkarji visoko izgubili

Alabarda — Sokol 112:79 (55:31)
SOKOL: Pertot 9 (2:2), Bogatec, Ušaj 25 (11:18), Klanjšček, Gruđen 2, Busan 14 (2:6), Devetak 3, Žbogar 4, Sedmak 6 (0:3), Pahor 12 (4:6), Čaharija.

V 5. kolu »Trofeje mesta Trst«
so sokolovci visoko izgubili proti uigrani ekipi Alabarde. Do 17. minute prvega polčasa so naši dobro igrali predvsem v obrambi, ki je občasno delovala res učinkovito, nakar pa je nasprotnik povedel z vmesnim rezultatom 16:2. V drugem delu igre sta si bili ekipi enakovredni in sta prikazovali hitro in včasih tudi dopadljivo igro. Na tekmi so sicer sokolovci igrali pošteno, dobro gradili igro v napadu, bili pa so skrajno netočni pri zaključevanju na koš tudi iz bližnje razdalje, kar je delno tudi vzrok in posledica tako visokega poraza. (Andrej P.)

obvestila

SK Devin
priredi v nedeljo, 30. t.m., neocenjenih ure delatijski pohod. Odhod od nabrežinske postaje. Udeleženci naj bodo planinsko opremljeni (oblačilo, obutev, kompas, itd.) saj bo pohod ob vsakem vremenu. Vsem, ki bodo uspešno končali pohod, bo organizator podelil priznanja. V popoldanskih in večernih urah bo družabnost v razsvetljeni jami. Poskrbljeno za prigrizek, domačo kapljico in glasbo. Za najmlajše bo zaščitena posebna proga.

ŠZ Gaja
vabi člane in prijatelje na društveno večerjo, ki bo v petek, 28. t.m., ob 20.30 pri gostilni Leban v Bazovici. Ob priložnosti bodo nagajeni zmagovalci društvenega turnirja. Kot vedno bo dobra volja zastoj, večerja pa v lastni režiji udeležencev. Kdor

se misli udeležiti naj obvesti na tel. štev. 763229 (Rudež Karlo).

SK Devin
obvešča, da bo orientacijski pohod 30. t.m. in ne danes kot prvotno javljeno. Za najmanjše bo zaščitena posebna proga.

ŠD Mladina
obvešča, da se predsmučarska telovadba redno nadaljuje ob torkih in petkih od 19.30 do 20.30 v Ljudskem domu v Križu (blizu nogometnega igrišča).

Vabilo mladim »sodnikom«
Odbor košarkarskih sodnikov »Gordano Andri«
vabi vsa košarkarska društva na Tržaškem, da javijo imena dečkov in deklic (rojeni v letih 1969/70/71), ki so zainteresirani za sojenje na deželno košarkarsko zvezo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 18. do 20. ure na tel. štev. 775775.

Naši nogometaši v mladinskih ligah

NARAŠČAJNIKI

Zarja — Zaule 3:1 (2:1)
STRELEC za Zarjo: Milkovič in Zeugna 2.
ZARJA: Zettin, Oliva, Zerbo, Gojča, Boreli, Leban, Zeugna, Kerstich, A. Kalc, Žagar, Milkovič. (Stein, Babich).

V tem srečanju so bazovski nogometaši lahko zadovoljni le zaradi zmage, ne pa zaradi prikazane igre. Naši nogometaši so zadovoljili le v uvodnih minutah prvega polčasa, nakar so popustili, gostje pa so jih prisilili v obrambo. Vse je kazalo, da bodo Zaveljčani tudi izenačili, ko pa je razpoloženi Zeugna dosegel dva zadetka je bilo srečanja konec. (P. B.)

Breg — San Luigi For You 1:1 (0:0)
BREG: Bertoli, De Bortoli, Senica, Ciacchi, Cassani, Godina, Paoli, S. Olenik, Tul, Barut, Biagi.
STRELEC ZA BREG: Biagi v 5. min. d.p.

Brežani so zamudili res lepo priložnost, da bi se približali vodstvu na lestvici. Gostje so remizirali, ko je manjkalo dve minuti do konca tekme. Igra, ki je bila slaba, se je odvijala predvsem na sredini igrišča in resnejših napadov na nasprotnikova vrata ni bilo, če izvajamo lep strel Biagija po komaj petih minutah igre. V začetku drugega polčasa so Brežani takoj povedli in nato prepustili pobudo nasprotniku, ki jih je kaznoval. (M. T.)

IZIDI 6. KOLA
Olimpia — Costalunga 1:3; CGS — Sergio 2:3; Giarizzone — S. Andrea 1:0; Fortitudo — Muggesana 1:0; Zarja — Zaule 3:1; Campanelle — Roianese 3:2; Breg — S. Luigi 1:1; S. Vito — Montebello 1:0.

LESTVICA
Fortitudo in Giarizzone 10; S. Vito, S. Sergio in Costalunga 9; Zarja 7; CGS, Olimpia, S. Andrea, Campanelle 6; Breg 5; Montebello in Roianese 4; S. Luigi 2; Muggesana 1; Zaule 0.

NA GORIŠKEM

Torriana — Sovodnje 1:1 (0:1)
SOVODNJE: Contin, Zotti, Ferfolja, Hmeljak, S. Berlot, Princ, Grillo, Černigoj, Čotič, Gulin, Tomšič. (Gulin, Juren, Fajt).

Najmlajša ekipa Sovodnj je v soboto nerodno izgubila proti Pro Romansu. Mladi slovenski nogometaši so igrali precej slabo in to še posebno v obrambi, kjer so bili precej negotovi.

NAJMLAJŠI

SKUPINA A

Breg — San Vito 0:2 (0:1)
BREG: Turco, Bevk, Mačinič, Sterzaj, Boneta, Bandi, Mauri, Lukež, Prašelj, Svara. (Koren).

Močna burja je nagajala nogometašem obeh ekip. Gostje so takoj povedli, kar je spravilo s tira naše predstavnike, ki so se sicer pošteno vrgli v napad. Pri tem pa so se odkrili v obrambi in San Vito jih je še enkrat »kaznoval«
v protinapadu. Gre pa tudi omeniti, da so gostje igrali dokaj grobo in tako sta se poškodovala Kraljič in Lukež.

Na koncu pa naj omenimo, da so za priprave pokrajinske reprezentance v tej kategoriji izbrali tudi Brežana Sterzaja, kar je lepo zadoščenje ne samo za igralca samega, temveč tudi za društvo. (M. Š.)

IZIDI 6. KOLA
Olimpia — Chiarbola 1:0; Ponziana — Fortitudo 3:1; Breg — S. Vito 0:2; Muggesana — Domio 1:2; Campanelle — S. Luigi 0:2.

LESTVICA
Muggesana, Domio, S. Luigi 9; S. Vito in Olimpia 8; Ponziana 7; Chiarbola 4; Breg 3; Campanelle 2; Fortitudo 1.

SKUPINA B

Sant'Andrea — Primorec 5:0
PRIMOREC: Kočevar, Leone, Gunusič, Grgič, Ferluga, Canciani, Dragoin (v d.p. Rojc), Vasilij Kralj, Sain (v 52. min. Tomec), Andrej Kralj, Guštin (v 31. min. Černe).

Trebnjski nogometaši so tokrat izgubili zaradi njihove volje do zmage, saj so se 10 min. pred koncem, ko je bil rezultat še 0:0 odprli in tako prejeli pet golov. Pri tem pa je treba omeniti nesrečo, saj so Tržačani povedli z avtogolom. Nato so Trebnjci močno napadli nasprotnikova vrata, a so v protinapadu prejeli še štiri zadetke. (Andrej)

Vesna — Opicina 3:2 (2:0)
VESNA: Martinuzzi, Sgubbi, Bembi, Zarotti, Sulli, Cusma, Švab, Vascotto, Faggini, Mondo (v d.p. Babič), Sedmak.

STRELCI ZA VESNO: Sedmak, Cusma, Vascotto.

Vesna je tokrat konkretizirala skoraj vse priložnosti, ki so se ji nudile med tekmo in je znatno izboljšala učinkovitost svoje igre, saj je v prejšnjih tekmah le s težavo prišla do zadetka. Igra sicer ni bila tako privlačna kot v prejšnjih tekmah, ko so se mladi Križani odlikovali predvsem po lepih akcijah.

Prvi je vratarja Opicine premagal Sedmak s spretno izvedenim strelom izven kazenskega prostora. Križani so nato imeli lažjo premoč na igrišču in to so tudi izkoristili z Cusmo, ki je po osebni akciji spretno premagal nasprotnega vratarja. V drugem polčasu so do zadetka prišli tudi igralci Opicine, in sicer najprej z enajstmetrovko, nato pa z lepo izvedeno akcijo. Zmago je Vesni prinesla enajstmetrovka, ki so jo Križani dobili po zaslugi Faggina, katerega so branilci Opicine zrušili v kazenskem prostoru. (Andrej)

Kras — Roianese 1:2 (0:1)

STRELEC za Kras: v 4. min. 2. polčasa Marko Škabar.
KRAS: Robert Purič, Kutin, Umek Škabar, Lucijan Škabar, Zubčić, Grčić, Grmek, Alan Škabar, Škrk in Mozečič (Križman).

Krasovci bi si tokrat zaslužili kaj več kot častni poraz. Z igro so namreč zadovoljili, čeprav so nastopili brez šuca in Zagarja. Krasovo majico je prvič obkrel Zubčić, ki je igral zelo zanesljivo v obrambi.

Po golu gostov je v 6. minuti sodnik razveljavil povsem regularni zadetek, ki ga je iz prostega strela dosegel Marko Škabar. Minuto pred odmorom je Grmek lepo streljal, toda žoga se je odbila od prečke.

V začetku drugega polčasa pa je bil Krasov vratar manj odločen in napadelec Roianeseja je to spretno izkoristil ter dosegel drugi gol. V 4. min. je Marko Škabar preigral tri branilce ter z neubranljivim strelom zmanjšal razliko. S tem rezultatom se je tekma tudi končala. (R. B.)

IZIDI 6. KOLA
CGS — Don Bosco 0:2; S. Andrea — Primorec 5:0; Montebello — S. Luigi 0:0; Vesna — Opicina 3:2; Kras — Roianese 1:2.

LESTVICA
Don Bosco 12; S. Andrea 11; CGS 9; Vesna 6; Montebello 5; Opicina 4; Roianese 3; S. Luigi, Kras in Primorec 2.

NA GORIŠKEM

Sovodnje — Pro Romans 1:3
SOVODNJE: Zanier, Lakovič, Vižintin, Gerin, Jarc, Frandolič, Lavrenčič, Fajt, Černic, Nanut, Sessi. (Černic, Tomšič).

Z gostovanja v Gradišcu so sovođenjski naraščajniki odnesli pomembno točko, čeprav je treba poudariti, da so si Marsonovi varovanci zaslužili nekaj več in to še posebno v prvem polčasu.

Gostje so predvajali učinkovitejšo igro in pripravili več priložnosti za zadetek. Sicer so do gola prišli ob izteku polčasa.

V drugem delu igre so domačini izenačili. Tekma se je potem odvijala v glavnem na sredini igrišča, čeprav so imeli gostje več priložnosti, da bi povedli. (Fajt)

Audax — Juventina 1:0
Mladost — Gradese 1:6

ZAČETNIKI

SKUPINA A

Breg — Costalunga 0:1 (0:1)
BREG: Cottar, Sancin, Glavina, Kozina, Cah, Starec, Raffaele, Slavec, Pintus, Krašovec, Zupin. (Alberti, Čuk, Pelicon).

Tudi v tem srečanju je burja zelo nagajala nogometašem obeh ekip. Razlika pa je bila v tem, da so gostje »prednost«
burje spretno izkoristili, naši pa ne.

Da je Costalunga zmagala, veliko zasluo ima tudi njen vratar, ki je zares odlično opravil svojo nalogo. (M. Š.)

IZIDI 5. KOLA
CGS — Fortitudo 0:1; Domio — Soncini B 1:2; S. Vito — S. Luigi 1:3; Breg — Costalunga 0:1; Muggesana — Zaule 5:0.

LESTVICA
Muggesana 10; Soncini 9; Fortitudo 8; S. Luigi 6; Breg 5; Domio, S. Vito in Costalunga 4; Zaule in CGS 0.

SKUPINA C

Primorje — San Giovanni 0:7 (0:5)
PRIMORJE: Štolfa (Blažon), Frasinelli, Prašelj, Ukmar, Tagliaferri,

Počkaj, Emili (Mesar), Princival, Štoka, Kutin.

Na domačih tleh proseško Primorje ni moglo nič proti močnejšemu nasprotniku, ki je brez težav visoko premagal še neizkušeno ekipo Prosečanov. V bistvu je bila tekma od vsega začetka v rokah gostov, ki so bodisi v prvem, kot v drugem polčasu prišli do zadetkov brez večjih težav.

IZIDI 5. KOLA
Primorje — S. Giovanni 0:7; S. Andrea — Opicina 1:1; Supercaffè — Portuale 1:0. Počitek: CGS in Roianese.

LESTVICA
CGS 7; Supercaffè 5; Roianese, S. Andrea in S. Giovanni 4; Opicina 3; Portuale 1; Primorje 0.

CICIBANI

SKUPINA A

Giarizzone — Breg 4:1 (3:1)
STRELEC ZA BREG: Vodopivec. BREG: A. Mauri, Sancin, Ota, Vodopivec, L. Zeriali, Kosič, Kralj. (Gerdol, Gropazzi).

Protj objektivno boljše mu nasprotniku so Brežani tokrat zasluženo izgubili. Sicer pa je bilo pričakovati, da se bodo naši (vsi in ne samo nekateri naši nogometaši) bolj odločno in pošteno borili.

Naj omenimo, da je prvič nastopil v moštvo Aljoša Mauri, ki je, kljub štirim prejetim zadetkom, dokaj solidno opravil svojo nalogo. (M. Š.)

IZIDI 5. KOLA
Fortitudo — S. Andrea 1:1; Giarizzone — Breg 4:1; Inter — CGS 2:1; Ponziana — Chiarbola n.o.; Soncini — Fulgor 7:1; Domio — Zaule 9:0. Počitek: Montebello.

LESTVICA
Ponziana, Fortitudo in Giarizzone 8; Soncini 7; Chiarbola 6; S. Andrea in Inter 5; Montebello 4; Domio 3; CGS 2; Breg in Zaule 1; Fulgor 0.

SKUPINA B

Primorje — Costalunga 0:6 (0:0)
PRIMORJE: Peric (F. Spadoni), Ligozzi, Tavcar, (P. Spadoni), Štoka, Savi (Mesar), Škabar, Capelli.

Potem ko se je prvi polčas končal pri neodločenem izidu in rdečerumeni so bili kos nasprotniku, so v nadaljevanju domačini popolnoma prepustili pobudo ekipi Costalunge, ki je že v prvi minuti drugega polčasa prešla v vodstvo. Prosečani so se po голу nepremišljeno spustili v napad, gostje pa so spretno izkoristili protinapade in zadeli še pet golov. (H. V.)

IZIDI 5. KOLA
S. Vito — S. Andrea 0:5; Portuale — S. Giovanni 1:2; Campanelle — CGS 4:1; S. Luigi — Chiarbola 3:0; Opicina — Supercaffè 0:2; Primorje — Costalunga 0:6.

LESTVICA
S. Giovanni 10; S. Luigi in S. Andrea 8; Supercaffè in Costalunga 7; Campanelle 6; Chiarbola 5; CGS 4 Portuale in Primorje 2; S. Vito 1; Opicina 0.

NA GORIŠKEM

Vermeigliano — Mladost 2:1

STRELEC za Mladost: A. Ferfolja. **MLADOST:** A. Lakovič, S. Ferfolja (D. Ferletič), M. Frandolič, M. Spacal, F. Zampar, A. Ferfolja (M. Naduzzi), A. Devetta, L. Ankart, D. Gergolet (A. Gergolet).

Cicibani doberdobske Mladosti so izgubili v gosteh tekmo, ki bi jo z malo več sreče lahko tudi osvojili. Zapravili so namreč nekaj lepih priložnosti. Domačini so dosegli gola s protinapadi, to je v trenutkih, ko bi lahko Doberdobci osvojili tekmo. F. Z.

MLAJŠI CICIBANI

SKUPINA A

Giarizzone — Breg 0:0
BREG: Gigli Fanò, Handler, Mondo, M. Gombač, V. Mauri, R. Gombač, Svara. (Štrajn, Punis, Bandi).

Čeprav ni bilo zadetkov, je bilo srečanje zelo lepo in na dokajšnji tehnični ravni. Lepe akcije so se namreč vrstile na eni in drugi strani in predvsem so se izkazali vratarji in branilci obeh ekip.

Tekmji je prisostvovalo veliko številu domačih in Bregovih navijačev, ki so po srečanju nagradili nogometaše obeh ekip z burnim aplavzom. (M. Š.)

IZIDI 5. KOLA
Giarizzone — Breg 0:0; S. Luigi — Fortitudo 1:1; Ponziana — Campanelle 3:0; Domio — Zaule 2:0. Počitek: Chiarbola.

LESTVICA
Ponziana in Giarizzone 8; Breg 7; S. Luigi 6; Chiarbola 5; Fortitudo in Domio 3; Zaule in Campanelle 0.

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 10.000 din, naročnina za zasebne mesečno 100.000, letno 1000.000 din, za organizacije in podjetja mesečno 140.000 letno 1400.000 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20% IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski

dnevnik

26. oktobra 1983

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Zakaj je Oleg Bitov ostal na Zahodu?

LONDON — S precej skopim uradnim sporočilom je včeraj britansko notranje ministrstvo končno pojasnilo, kam je »izginil« sovjetski novinar Oleg Bitov, ki je sledil mednarodnemu filmskemu festivalu v Benetkah. Dopisnik »Literaturnaje gazete« je namreč zaprosil za politični azil, točneje za dovoljenje, da bi za dalj časa ostal v Veliki Britaniji, in minister za notranje zadeve Leon Brittan je njegovo prošnjo sprejel. Trenutno je 51-letni sovjetski novinar v Londonu in ga britanske oblasti zadržujejo.

Ni še sicer znano, kdaj in kako je Oleg Bitov prišel v Veliko Britanijo, potem ko je 9. septembra v Benetkah kratkoma izgubil. Zanimivo je, da se je komaj vrnil iz Rima, kjer se je vedel »mirno in sproščeno«. Še zanimivejša pa so seveda ugibanja o točnem razlogu, ki je uveljavljenega novinarja navedel k takšni izbiri. Britansko zunanje ministrstvo na primer še ni javilo, če je Sovjetska zveza zahtevala razgovor z Bitovom. Navadno namreč sovjetske oblasti preverijo, kot same izrecno poudarjajo, ali so se njihovi državljani prstovoljno odločili.

Kar zadeva Bitova samega pa je razen njegovih profesionalnih zadolžitve težko povedati kaj določnejšega. Nekateri britanski krogi, ki se krečejo okoli zunanjega ministrstva, naj bi sicer izjavili, da je Bitov »velika riba« v sovjetski obveščevalni službi. V Italiji pa so po skrivnostnem izginotju Bitova nekateri celo domnevali, da je sovjetski novinar odkril kakšne dokaze o delovanju bolgarskih obveščevalnih agentov na mednarodnih spletkah.

V Moskvi pa so takšne domneve odločno zavrnili. Jona Andronov, ki je med najbolj znanimi dopisniki »Literaturnaje gazete«, je, sicer v lastnem imenu, izjavil, da Bitov ni nikoli sodeloval s KGB; hkrati pa je obtožil britanske in tudi ameriške obveščevalne službe, da so Bitova prisilile, da zaprosi za politični azil.

Zaskrbljenost zaradi razpleta dogodka je izrazil tudi dopisnik »Novosti« Aleksander Bangerski, ki je spremljal Bitova 6. septembra med njegovim kratkim obiskom v Rimu. Dejal je, da soglašajo s oceno svojih sovjetskih kolegov, istočasno pa je pozval italijanske novinarje k solidarnosti.

Zaradi sporočila britanskih oblasti se bo v kratkem zaključila italijanska preiskava o »primeru Bitov«, ki se je začela 9. septembra po prijavi lastnice hotela, v katerem je bil nastanjen Bitov. Beneški preiskovalni sodnik je sicer poudaril, da bo še preveril, če je Bitov odšel prostovoljno v Veliko Britanijo.

CX turbodiesel brez tekmecev

Ni veliko avtov na tržišču, še zlasti ne takih z motorjem na plinsko olje, ki bi presegali hitrost 170 km na uro. Sedaj se je v to elito vrnil tudi Citroenov CX s svojim »turbodiesel«. Gre za model, ki je na zunanjo povsem podoben dosedaj obstoječim modelom, ki pa se razlikuje zaradi tega, ker ga poganja 2.500 kubični motor s turbinskim polnilnikom, ki zmore celih 95 KM pri pičlih 3700 obratih v minuti.

Marsikdo se bo vprašal, čemu avti, ki dosegajo take hitrosti, če pa velja v Italiji tudi na avtocestah omejitev na 140 km na uro. Že res, vendar ostaja pri tisti hitrosti še velika rezerva moči s pomočjo katere se voznik lahko reši iz marsikaterega nečloveškega položaja. Gre pa tudi za varčevanje: avto, ki zmore najvišjo hitrost 170 km na uro, pri 140 km/h porabi očitno relativno dokaj malo, saj je število »bratov« zelo nizko. Poleg tega je treba tu upoštevati tudi trajnost vseh mehanskih organov, katerih obraba je ob nižji hitrosti manjša.

CX turbodiesel je kot njegovi dosedanj bratje izredno udoben avto, povsem v francoski tradiciji. Sedeži so mehko obloženi, kar se da udobni, pri tem pa

zgrajeni tako, da se dobro oprijemajo telesa, tudi v zelo ostrih ovinkih. Udobju prispeva tudi znano Citroenovo vzmetenje, ki je tako kot na GS in BX. Karoserija, čeprav ima model že svojih deset let, pa je ena najbolj aerodinamičnih pa tudi za oko zelo prijetnih, kar jih je na avtomobilskem trgu. Aerodinamičnosti gre tudi pripisati relativno majhno porabo te ceste križarke: pri stalni hitrosti 90 km na uro porabi CX turbodiesel 5,7 litra za 100 km, pri 120 km/h 7,3 litra, v mestnem prometu pa 8,6 litra. Tudi pri 140 km na uro, ko se motor vrti s hitrostjo nekaj več kot 3000 obratov na mi-

nuto, porabi CX zelo malo, tam neke okrog 9 litrov za 100 km.

Ni treba posebej poudarjati, da je CX diesel serijsko opremljen s servovolanom, ki je za naše okuse nekoliko prelahak, tako da se mu voznik privadi z nekoliko težave in servoojačevalcem za zavore, ki so kolutne na vseh štirih kolesih.

Cena je seveda nekoliko slaba, čeprav je treba upoštevati izredne zmogljivosti in izredno udobje, ki ga CX turbodiesel nudi: model RD velja skoraj 20 milijonov, model TRD, ki je v bistvu izvedba »pallas« pa 21.825.000 lir, vključno z davkom IVA.

Po krvavem spopadu v Rio de Janeiru

Bodo Brazilci izročili Buscetto?

RIO DE JANEIRO — Brazilska policija je aretirala 61-letnega Tommasa Buscetto, znanega prvaka sicilijanske »nove mafije«, ki si je v vseh teh letih prizadevala, da bi si izbojevala monopol nad trgovino z mamili med Italijo, oziroma Sicilijo, in ameriško celino.

Skupaj z Buscetto so brazilski agenti aretirali tudi njegovo brazilsko ženo Mario Cristino de Almeida Magalhães in njenega očeta Homera.

Tommaso Buscetta je bil znan prvak »nove mafije«. Pred leti so ga aretirali na Siciliji ter je bil dalj časa zaprt zaradi raznih zločinov v zaporih Ucciardone. Ministrstvo za pravosodje je zvedelo, da Buscetta uživa v zaporu posebne ugodnosti, saj je bil dejansko pooblaščen, da se nemoteno giblje po zaporu in da ne živi v skupni celici kot drugi obsojenci. Po preiskavi ga je ministrstvo premestilo v zapor »Nuove« v Turinu. Po letu dni mu je sodnik podelil polovično svobodo ter mu tako omogočil zaposlitev pri nekem steklarju. Buscetta je nekaj časa delal, potem pa je izginil brez

sledu. To se je zgodilo 1. 1980. Od tedaj je sicilski mafijec živel v Braziliji.

Njegovi sovražniki v sicilski mafiji pa niso mirovali. Dva sinova »dona Tommasa«, Benedetto in Antonio sta izginila brez sledu (ni izključeno, da sta živela skupaj z očetom v Braziliji). V novembru lani so Buscettovi nasprotniki vdrl v »pizzeria« v Palermu, ki je last njegovega zeta in hčere Felice. Ob tej priložnosti so ubili zeta in dva čuvaja, Felice pa se je rešila.

Buscetta se je na veliko ukvarjal s trgovino z mamili. Imel je stalne stike s prekupčevalci v raznih južnoameriških državah. Ni torej nič čudnega, da se je brazilska policija končno naveličala neljubega gosta. Kdaj ga bodo, in če ga bodo, izročili italijanskim oblastem, še ni znano. Palermška policija se je preko Interpola že povezala z italijanskim veleposlaništvom v Rio de Janeiru. Zvedelo se je že, da je bilo pri aretaciji »don Tommasa« vpletenih 10 ljudi. Pri aretaciji se je upiral oče Buscettove brazilske žene Homero.

Beden primer izsiljevanja

«Moč uniforme»

RIM — Kolesa italijanskega sodstva meljejo počasi, če pa je v nje vpleten kak politik ali uniformiranec, je mletje skoraj neopazno, zato pa je končni proizvod skoraj obvezno izredno kakovosten, če drugega ne zaradi zgražanja ali pa smeha navadnih ljudi. Tako in nič drugače moramo oceniti sodni nalog proti dvema rimskima policistoma, ki so ga izdali po skoraj štirih mesecih »napornih preiskav«.

Za obtožnico »o preokračanju danih pooblastil in izrabi uradnega položaja« se skriva beden primer primitivizma vreden Balzacovega peresa. Dva agenta Giuseppe Orlando in Gabriele Scenna sta julija med rutinsko izvidniško službo ustavila na Flaminii avtomobil v petimi eritrejskimi dekleti. Po kontroli dokumentov sta baje agenta opazila nepravilnosti, in to seveda pri najlepšem dekletu. Po trditvah prizadete sta ji agenta zagotovila, da bosta pogledala skozi prste in ji ne bosta odvzela dovoljenja za bivanje, če bo pristala, da se z njima za nekaj časa ustavi na bližnjem travniku. Dekle je ob tem opozorilo, da je kraj vse prej kot varen in se je z njima domenilo, da se bo sestalo naslednjega dne v nekem stanovanju. Agenti sta na to pristala, a dovoljenja za bivanje nista vrnila. Dekle pa ju seveda drugi dan ni čakalo v stanovanju, a se je podalo na kvesturo, kjer je vsa zadeva prišla na dan.

Na Vojščici komemoracija na grobišču 305 partizanov

IDRIJA — Na partizanskem grobišču na Vojščici nad Vojskim bo v nedeljo, 30. oktobra, ob 15. uri, komemoracija ob dnevu mrtvih, ki jo organizirajo občinski komite ZKS Idrija in družbeno politične organizacije krajevnih skupnosti Vojsko. V kulturnem programu komemoracije bodo sodelovali moški pevski zbor Društva upokojevcem Idrija, recitatorji podružnične osnovne šole in mladinske organizacije Vojsko, enota pripadnikov teritorialne obrambe pa bo izstrelila častno salvo. Delegacije družbeno političnih organizacij, organizacije združenega dela in krajevnih skupnosti bodo na grobišču 305 padlih borcev zadnje sovražnikove ofenzive aprila leta 1945 na Vojščici položile vence in cvetje ter prižgale svečke. Odhod izrednega avtobusa na Vojsko bo v nedeljo, 30. oktobra, ob 13. uri, z avtobusne postaje v Idriji. Poleg komemoracije ob spomenikih in grobiščih iz narodnoosvobodilne borbe na Idrijskem in Cerkljanskem.

SILVO KOVAČ

Tudi v Zagrebu novorojenček iz epruvete

ZAGREB — Na kliniki za ženske bolezni in porodništvo v Zagrebu se je v nedeljo zgodil zjutraj prvič v Jugoslaviji rodil otrok, spočet v epruveti. To je sin Dragice in Josipa Verige iz Zagreba.

Mali Robert je težak 3660 gramov, meri pa 50 centimetrov in je popolnoma zdrav. Rodil se je s carskim rezom, ker so zdravniki pričakovali sorazmerno velikega otroka. Mati se dobro počuti in bo sina lahko povsem normalno dojila. Roberta je že videla, čeprav porodnicam otroka običajno pokažejo šele po 20 urah. Vse to priča o uspešnosti triletnega prizadevanja »zagrebške ekipe«, v kateri so prof. dr. Veselko Grizelj, primarij dr. Ivo Puharič, magister Velimir

Simunić, dr. Ernest Suchanek, magister Ervin Mačuš in prof. dr. Predrag Drobniak.

Po triletnih prizadevanjih »zagrebške ekipe« se je tudi Zagreb uvrstil med 10 svetovnih centrov, ki jim je uspel zahteven postopek spočetja otroka v laboratorijskih razmerah. Ekipa je v začetku letošnjega leta izvedla 45 pacientkam 18 zahtevnih prenosov embria oziroma oplojenega jajčeca v maternico.

Pri dveh ženskah je prišlo do nosečnosti, vendar je ena čez nekaj časa splavila, pri drugi pa se je nosečnost uspešno obdržala 38 tednov. Ob rojstvu prvega otroka v Zagrebu, spočetega zunaj materinega telesa, prihajajo v Zagreb telefonski kli-

ci iz vseh krajev države, kupi pisem žensk, ki so v podvigu zagrebške ekipe končno našle novo upanje za uspešno zdravljenje nerodovitnosti.

Jack London: **Mehikanec** (29.)

riše: Radiša Milošević

